

DOMOLJUB



Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 5 K 60 vin, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice 2. Naročnin, reklamacije in ispravi pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 47.

V Ljubljani, dne 25. novembra 1909.

Leto XXII.

Proračun za leto 1910.

II. V štiridesetih letih.

Če primerjamo proračun za leto 1870. z letom 1910., vidimo povsod velikanski razloček. Neprimerno so se pomnožili uradniki in vojniki; ministrov je več, mnogo več pa tudi železnice, poštni, brzojavov, šol in seveda ravno tako davkov in dolga. Samo pokojnine so se zvišale med tem časom od 22.600.000 na 99.000.000 kron, torej za več nego 76 milijonov. Obresti z amortizacijo za državne dolgove so znašale leta 1870. krog 198 milijonov kron, sedaj pa 472.700.000. Pristaviti pa moramo, da je danes velik del dolga v železnicah, ki prinašajo na drugi strani ljudstvu mnogo dobička, medtem ko pred štiridesetimi leti ni imela država nobene večje železnice v svoji lasti.

Kako so narastli davki, in drugi državni dohodki, naj pa pokaže naslednji pregled v zaokroženih številkah.

	Leta 1870	Leta 1910
Direktni davki	145.260.000	348.939.000
Carina	36.934.000	155.378.000
Indirektni davki	89.020.000	373.700.000
Šol	34.460.000	48.129.000
Tobak	90.470.000	272.147.000
Štemplji	23.680.000	52.414.000
Pristojbine	40.370.000	122.350.000
Loterija	27.300.000	33.540.000

Izmed direktnih davkov moramo opomniti, da se je gruntni davek znižal. Leta 1870 je znašal 72.853.000 K; za leto 1910 je pa proračunan na 53.650.000 kron (na Kranjskem znaša zdaj 990.000, na Štajarskem 3.430.000, na Koroškem 1.050.000, na Goriškem 430.000, v Trstu 26.000 in v Istri 400.000 kron). Silno so se pa pomnožili hišnorazredni in najemniški davek. Leta 1870. je nesel državni davek na poslopja 35.910.000; zdaj pa 108.330.000.

Pri indirektnih davkih se niso zvišali samo davki sami, marveč uživanje davku podvrženih reči se je tudi silno pomnožilo. Vzemimo najprej žganje! Leta 1870. je znašala vžitnina od žganja 6.211.148; za leto 1910 pa 94.000.000, več nego petnajstkrat toliko. Žganja se res popije od leta do leta več. Leta 1903. se ga je obdavčenega popilo v celi državi 962.652 hektolitrov, leta 1908. pa že 1.045.000 hl. To so pomenljive številke in ni čuda, da finančni minister z veliko vnemo dela na to, da bi z zvišano vžitnino na žganje dobil novih dohodkov. Zvišati jo hoče 50 K na hl.; zdaj znaša 90 K; potem bi bila 140 K od hektolitra.

Od piva se je plačalo leta 1870 6 milijonov 920.000 kron; za leto 1910. je proračunanih 78.530.000. Računa se pri tem, da se bo popilo 18.700.000 hektolitrov. Pri ti priliki omenjamo, da se piva tista leta, ko trta in sadje dobro obrodi, vedno precej manj popije. Že to nam izpričuje, da moramo zlasti s sadjerejo in s temeljitim podukom o vporabi sadja pobijati pijančevanje. Po ti poti nam je uspeh tudi zagotovljen.

Od mesa in klavne živine se je proračunalo leta 1870. 6.920.000; za leto 1910. pa 16.700.000 K; leta 1908. na Kranjskem 119.346, na Štajarskem 561.785, na Koroškem 210.764, na Primorskem (s Trstom) 804.469, v Dolenji Avstriji (z Dunajem) 8.936.329. Tukaj pridejo v poštev pred vsem mesta, kjer se redno vživa meso. Ljudstvo po naših krajih redko pride do mesa; zato znaša vžitnina na posameznega človeka na Kranjskem 24 vinarjev, na Dolenjem Avstrijskem pa 3 krone.

Tudi na sladkor se je vžitnina silno pomnožila. Leta 1870. je znašala 15 milijonov 620.100; za leto 1910. pa 136.500.000 kron. Povžije se sladkorja vedno več; leta 1903. se ga je porabilo 2.813.468 meterskih stotov, leta 1907. pa že 3.450.814

stotov. Danes že ni več hiše, kjer bi se sladkor ne rabil. Izpremenjeno življenje zahteva seveda vedno novih, večjih izdatkov.

Od vina in mošta je bilo leta 1870. vžitnine 32.000.000 kron, leta 1910. pa 13.000.000: Kranjsko je plača 680.330, Koroško 242.171, Primorsko 2.352.108, Štajarska 1.210.324. Na Kranjskem pride potemtakem vinske vžitnine na eno osebo 1 K 20 vinarjev, povprek toliko, kolikor v celi državi, dasi je jasno, da velika mesta v tem oziru mnogo več pospravijo, nego drugod, in da se potemtakem Kranjska more po pravici šteti med izdatno pивske dežele. Splošno se je pa vinska vžitnina v zadnjih štiridesetih letih, dasi se je prebivalstvo zelo namnožilo in se s tem tudi vina več popije, zelo znižala.

Da bo naša slika popolnejša, navedemo tukaj značilnejše razločke v državnih stroških izza zadnjih 40 let.

	Leta 1870	Leta 1910
Za skupne stvari (vojaštvo, zunanje zastopstvo)	132.940.000	310.184.890
Notranje ministristvo (politični uradniki, policija)	27.450.000	52.058.000
Deže na bramba	14.300.000	52.058.000
Bogočastje in šole	12.666.000	103.000.000
Trgovina, pošte, železnice	30.360.000	929.500.000
Sodnije	29.940.000	86.388.000
Poljedelstvo	4.280.000	52.752.000

Iz tega se vidi: šole, vojniki, žandarji, sodišča z vedno pogostejšimi pravdami in ječami, politično uradništvo (okrajna glavarstva, deželne vlade) potrebuje ogromnih svot. V di se pa tudi silen napredek, ki je ljudstvu gotovo v veliko korist v izdatkih za trgovino in promet, pa tudi za poljedelstvo. Če še pristavimo, da se je

za žandarje, ki spadajo pod deželno brambo, naračuna o leta 1870. 2.209.000 kron stroškov, leta 1910. pa 24.031.732, smo s svojim primerjanjem v glavnih stvareh pri kraju. Zasluži se danes ložje in več, pije se pa tudi več; srednjih in visokih šol je neprimerno večje število, a ljudje potrebujejo hkrati tudi vedno več žandarjev, beričev in sodišč. Zboljšanje ne more priti le od države, marveč pred vsem od treznega, poštenega krščanskega življenja.



Slovensko ljudstvo je govorilo!

Dan obračuna je bil v nedeljo, dan, kakršnega kranjska dežela še ni doživela. Kdor je videl te tisoče in tisoče, ki so ta dan na naših shodih po celi naši domovini manifestirali svojo neomajno zvestobo do katoliške cerkve, svojo otroško udanost do ljubljanskega škota in svoj nepopisen srd in ogorčenje zoper ostudno liberalno gonjo, kdor je videl tudi cvet naše mladine, naše Orle, kako so dvigali pesti zoper liberalno svojat in prisegli, da liberalcem povrnejo z navrhano mero njihova lopovstva, ta tega ne po pozabil — pozabili pa tega dne tudi naši liberalci ne bodo in prokletstvo, ki ga je nad to propalo stranko v nedeljo izreklo slovensko ljudstvo, se bo držalo njenih pristašev do tretjega kolena in sinov sinovi bodo čutili, kakšno hudo delstvo so storili njihovi očetje s tem, da so se držnili zagnati se v našega knezoškofa in priditi slovensko mladino!

Vse naše pošteno, neizmerno verno in zavedno slovensko ljudstvo je liberalcem v nedeljo glasno dopovedalo, da v njihovi umazani gonji zoper knezoškofa vidi gonjo zoper katoliško cerkev in krščansko vero samo. Zato napadajo knezoškofa, ker bi radi oblatili cerkev, vero uničili in pripravili tla za barcelonske razmere, da čimprej dosežejo svoj ideal, ostudnega Ferrera. Slovenski liberalci so preskrbeli, da zdaj liberalci v celi Evropi v vseh jezikih blatijo slovenskega škofa in se zaganjajo v Petrovo skalo, ki je ne morejo zdrobiti, pa mislijo bedaki, da jo bodo s svojimi zelenimi brošurami podrli.

Slovensko ljudstvo je v nedeljo pokazalo, da dobro ve, zakaj Ferrerovci tako kričijo. Liberalci nočejo, da bi cerkev, da bi škof skrbel za svetost zakona, ker oni hočejo svoboden zakon in razporoko, oni hočejo, da bi ljudje o svetih zakonskih dolžnostih nič ne vedeli, da bi čezdal eboli propadali, oni nočejo, da bi cerkev po svojih večnoresničnih načelih čuvala nad zakonskim življenjem, ker zanje zakon ni zakrament, ampak svobodna, vsak čas ločljiva zveza.

Slovensko ljudstvo pa je v nedeljo z vso odločnostjo liberalcem dopovedalo, da je vsak udarec, ki so ga naperili zoper knezoškofa, zadel naše ljudstvo in da bo ljudstvo plačnik za te udarce! V svojem knezoškofu vidi slovensko ljudstvo danes mučenika in mučeniška stvar je še vedno

zmagala! Liberalci bodo svoj napad na knezoškofa, na njega, ki je ljubljenec našega ljudstva, njega najboljši sin, neomadeževan in požrtvovalen kakor nobeden drugi, tako drago plačali, kakor bi plačali, če bi napadli naše cerkve in naša svetišča! Za svoje škofo se bo slovensko ljudstvo vedno v bran postavilo in prej bodo na tleh liberalci pobiti, preden se bo kdo naših škofov dotaknil! Liberalci so začeli prenevarno igro — oni so začeli verski boj — in, če se v zadnjem trenutku ne bodo premislili in če ne bodo razumeli glasnega apela našega ljudstva na njihovo pamet, — bodo videli in čutili, kaj se pravi razvneti med slovenskim ljudstvom tisto versko gorečnost in sveto jezo zoper sovražnike naših svetinj, ki je naše ljudstvo razplameneja in vzdignila, da je svojčas poglavo iz naših vasi in poljan turške pogane s krvavimi glavami!

V nedeljo vam je zaklicalo naše do dna svojega bitja verno slov. ljudstvo:

Ne igrajte se s tem, kar nam je najsvetejše, kajti če pride do boja za našega škofa, za katoliško cerkev in za vero na celi črti, potem slovensko ljudstvo ne bo zoper vas poznalo prav nobenega ozira!

Shodov je bilo okoli 50. Ker ob sklepu lista ni bilo znano poročilo iz vseh krajev, navedemo tu samo imena tistih, o katerih so bila poročila poslana. Na Dolenjskem: v Ljubljani (udeležba 3000 ljudi), Št. Vid na Ljubljano, Ježica, Št. Jakob ob Savi, D. M. v Polju, Šmartno pri Kranju, Sostro, Tomišelj, Ig. Dobrova, Kranj, Preska, Medvođe Domžale, Dob. lhan, Predoslje, Komenda, Vodice, Ljubno, Mekinje, Kamna gorica, Kropa, Jesenice, Mojstrana (v teh štirih krajih so bili shodi prejšnjo nedeljo). Na Dolenjskem: Radeče pri Zidanem mostu, Št. Rupert, Podgrad, Brusnice, Dobropolje, Črnomelj. Na Notranjskem: Vrhnika, Idrija, Črni vrh, Trnovo pri Ilirski Bistrici, Št. Peter na Krasu, B oke.

Na vseh shodih se je soglasno sklenila sledeča resolucija:

»Shod izraža skrajno ogorčenje liberalni stranki, ki je v umazane namene uprizorila in še nadaljuje uprav lopovsko pohujšanje mladine in izreka, da bo slovensko ljudstvo s pohujševalci temeljito obračunalo. Zajedno izreka shod neomajno zvestobo katoliški cerkvi in knezoškofu.«



Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Bienerthu prizadevajo sedaj največ skrbi njegovi varovanci Nemci, zlasti nacionalci, ki si kar ne morejo misliti, da bi imeli Slovani tudi kako besedo v državi. Njihovo stališče je, da o kakih izpremembah vlade ne more biti govora. Seveda tiči tukaj zadaj nemški minister, ponemčurjeni Čeh, Schreiner, kateremu se zdi nemogoče, da bi zapustil mehki ministrski sedež. Razosodnejši nemški politiki, posebno krščanski socialci so že izprevideli, da se vlada mora izpremeniti, in deloma oestro

prijemajo nacionalce radi njihove nespravljivosti in jim očitajo, da grede z glavoskozi zid samo zato, da bi ohranili še tisto malo ugleda svobodomiselstvu, ki ga še ima, dasi vidijo, da njih boj vsaj trajno ne more upati na uspehe. Medtem se pa načelnik poljskega kola, Glombinski trudi v potu svojega obraza, da bi omogočil delovanje parlamenta, četudi bi bilo morda bolje, če bi se briga za to, da mu poljsko kolo ne razpade, za kar je precejšna nevarnost. Vlada mu je naročila, naj poizveduje, pod kakimi pogoji bi bili pripravljene Čehi in Jugoslavlani dopustiti mirno delovanje parlamenta. Ko je pri teh dobil odločen odgovor, da ni njihova naloga staviti pogoje, ker so v opoziciji, je poizkušal sam sestaviti te pogoje. Četudi je prav malo upanja, da bi imel njegov trud tudi kaj uspeha, se vendar zadnji čas govori, da se toliko sporazumejo, da pride do seje, katero zahtevajo posebno socialni demokrati in Slovani, da izprašajo vladi vest. Vladne stranke se pa seje boje, ker ni več gotovo, da so še v večini, ker je med Poljaki močna struja proti sedanji vladi. Do razprave o proračunu pa gotovo ne pride, ako se vlada ne izpremeni. Do tega so sedaj prišli tudi že nacionalci, vendar pa igrajo precej dvoumno igro. Ko namreč obljublajo Glombinskemu, da bodo delali na to, da se reši spor, pa njihovi voditelji po listih dalje trobijo, da na izpremembo vlade ni misliti. Italijani so tudi izjavili, da so pripravljene sodelovati pri rešitvi spora, da pa zahtevajo, da se izpolnijo njihove narodne zahteve. Če mislijo Lah pri tem na laško univerzo v Trstu, se seveda zelo motijo. — Gosposka zbornica je pritrčila sklepu državnega zbora, naj zboruje odsek za zavarovanje trajno. Bienerth je pral zamorca v gosposki zbornici, ko je zagovarjal svojo vlado. Pegreval je stare neresnice, da vlada ni pristranska itd. Koliko so take trditve vredne, so pokazali člani gosposke zbornice s tem, da so Bienertha molče poslušali, a se dalje niso menili za njegove besede. — Ali pojde vlada ali parlament, se odloči v kratkem. Skoraj gotovo bo vlada parlament samo odgodila in sklica a medtem deželne zbere, ker vé, da bi nove volitve zanjo ne bile posebno ugodne.

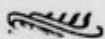
MAŽARI

se niso upirali zastoj sedem mesecev, kakor pričajo najnove še vesti o ogrski krizi. Sedaj je bil zopet sklican kronski svet na 23. t. m., ki ima trajati več dni. Predseduje cesar sam. Prej je še sprejel v avdienci Weckerla, Košuta in Andrassyja, ki bo skoraj gotovo prihodnji ogrski ministrski predsednik. Upajo, da se sedaj kriza reši, ker namerava baje vladar dati Mažarom nekaj vojaških koncesij, dasi ne brezpogojno, temveč še vedno zahteva vladar, da vlada izvede novo volivno reformo za Ogrsko, kakor so bili ogrski velikaši cesarju obljubili. Tako bi bile ogrske homatie za nekaj časa razvozljane, dokler se ne bo Mažarom zdelo, da bi bilo dobro štreto zopet malo pomešati, da bi potem pri razvozljanju zopet kaj zaslužili. Tako je vedno dosti zaslužka. Seveda je to mogoče samo zato, ker naše vlade navada

mo vedno igrajo proti Mažarom vlogo krmavcev, in pa, ker je hrvaška politika tako nerazumljivo pogrešena, da hrvaški politiki gotovo sami ne vedo, kaj hočejo. Koliko se sme mažarskim politikom zaupati, zopet jasno kaže zadnji Košutov škandal. Dokazali so mu namreč, da je dal 10.000 K za pokojninski zaklad mažarskih časnikarjev, in ravno toliko kot ustanovo za eno pristo mesto za časnikarje v nekem zdravilišču za jetičnike iz onega denarja, ki je bil nabran za one, ki so bili prizadeti po lanskem potresu na Laškem. Res je, da bi morda tudi sicer ne bil prišel v prave roke, ker znao tudi laški visoki uradniki porabiti tuj denar za-se, toda to še nikakor ne upravičuje Košuta, da bi se smel kar tako lepo na skrivaj kazati velikodušnega s tujim denarjem.

V INDIJI

se domačini nikakor ne morejo navaditi angleškega gospodstva. Vedno tli med indijskim ljudstvom neka mržnja do tujcev, ki se od časa do časa tudi očitno pokaže. Sedaj se je zopet zgodil slučaj, ki priča, da Angležev ne morejo videti ne samo posamezni nezadovoljneži, temveč da obstoja dobro organizirana zarota proti tuji vladi. Ko se je namreč peljal 13. t. m. indijski podkralj Minto s svojo soprogo po ulicah mesta Amadabat, je eksplodirala v bližini voza bomba, ki je razmesarila nekega človeka. Dobili so tudi še eno nerazstreljeno bombo. Ko so zarotniki videli, da so bombe zgrešile svoj namen, je vrgel eden izmed njih dve sulici proti vozu, a je ranil samo nekega častnika. Kar priča o veliki zaroti, je to, da napadalcev niso mogli dobiti, ker se jim je posrečilo, da so izginili med množico brez s'edu.



LISTEK.

Zadnji dnevi Jeruzalema. (Lucij Flav.)

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.
(Dalje.)

Za tem oddelkom slavnostnega izpreveda se vrste darilne živali, junci, beli kakor mleko, s pozlačenimi rogovi, čezinčez ozaljšani s pisanimi trakovi in svežimi cveticami. Spremljajo jih postavni miadeniči in mogočna družba Jupitrovih duhovnikov. »Zaslepljenci!« pripomni natihoma Lucila, »Ali ne drviijo duhovniki ravno tako slepo v naročje smrti, kakor stopa brezumna živina v klavnico?«

»Pazi, hčerka, pazi! Glej, zdaj prihajajo nesrečneži, ki bodo večji del že danes ali pa v naslednjih dneh pokriti s krvjo,« pravi mati. »Mrki možak v kraljevski opravi, ki gre vkljen v prvi vrsti, je gotovo kak načelnik Judov.«

Da, to je nesrečni Simon ben Giora, ki se je dal pozdravljati kot Sina Davidovega in ima neizmerno krvi na vesti. Z mračnim obupom na obličju stopa roparski poglavar v naročje smrti, ki ga čaka na Kapitolu. Ravno tako žalostna in pretresljiva usoda je namenjena tudi Janezu

iz Gishale, ki koraka ob njegovi strani. Za petami jima sledi Jud, ki so ga oblekli v najlepša oblačila judovskega velikega duhovnika. Prsni ščitek in dvanaajstorica biserov bleste čudovito v solnčnih žarkih. Sedemsto najizbranejših mož in mladeničev, vsi v prazničnih oblekah, toda ukovani v težko železje, zaključuje žalostno skupino.

»Samo sedemsto za borbe v cirku-su?« se dela začudenega neki pobalin. »biti bi jih moralo najmanj sedem tisoč! Ali jih ni ukazal Tit poklati v cezarejskem gledališču svojemu bratu na čast dva tisoč in v Antiohiji še mnogo več?«

»Tako je!« se mu poroga bližnji sosed; »o ti, krvoločna mačica! Ali veš kaj? Stopi še ti v vrsto, pa jih bo sedemsto in eden!«

Bučen krohot pohvali šaljivca. Toda v istem hipu stopijo gruče na prste in jamejo tiščati v ospredje; bliža se zmagovita in slavljena vojska, bučeča godba in središče vsega izpreveda, presrečna slavljenca. Kakor valovanje morja hrumi med strastnimi gledalci z vseh sedmerih mestnih gričev, z vseh trgov in cesta: »Zmaga, zmaga!«

»Pazi dobro, da nama Lucij ne odide!« dé Lucina hčerki in srce ji začne burneje biti v prsih.

Truma za trumo, četa za četo koraka mimo njih, pojoč in vriskajoč vihte vojaki svoja ovenčana pokrivala. Lucija ni videti. Že se prikazujejo nosilci bojnih znamenj in pretorijanska kohorta, takoj nato četverovprežni, pozlačeni voz Vespanzijana, prvega slavljenca. Kakor kip kakega boga stoji cesar sredi bleska in sijaja, odet z oblačili kapitoljskega Jupitra, s škrlatnim plaščem in zlatovezno togo.

»Lucija ni zraven!« ihti gospa in se krčevito stiska za srce.

»Morda še pride!« jo tolaži Lucina. »Glej, ondi prihaja še mnogo častnikov na konjih in voz drugega slavljenca!«

»Otrok, to so samo najbolj odlikovani tribuni in poslaniki, tako visoko se pa naš Lucij ni mogel povzpeti.«

Komaj izpregovori mati te besede, tedaj se ozre neki konjenik, ki jaha ob Titovem vozu, proti hišici gospe Lucine; hkrati se izvije materi in hčeri iz prsi klic veselja in radosti. »Lucij!« vrisneta obe dve kakor iz enega grla. Tudi konjenik ji je spoznal in je takoj pri njima. Toda Lucij ne more mnogo govoriti, nadaljevati mora spremstvo svojega gospoda do kapitolinskega griča. V naglici jima imenuje Akvillovo hišo, kjer naj bi praznovali presrečno svidenje, ter odjaha svojo pot, dočim mu polni srce večje in čistejše veselje, kakor ga je deležen njegov oboževani slavljenec, dasi mu krasi čelo zlat lavorjev venec.

Na večer tega pomenljivega dneva seznanj poslanik Lucij Flav svojo mater in sestro s svojo mlado soprogo Tamaro in njenim bratom Benjaminom. Rabi Sadok, ki nosi odslej kot spomin na hišo, kjer je prejel zakrament duhovnega prerodenja, ime Kornelij, se pokaže Rimljankama šele drugo jutro; dan, ko so Rimljani slavili svojo težko privojškovo zmago nad judovskim ljudstvom in njegovim templjem,

je preživel sam zase s postom in molitvijo. Toda zdaj so si vsi kot kristjani kakor otroci ene družine in kmalu družji srca, medsebojna krščanska ljubezen. Pavlina pozdravljata Lucina in njena hči kot svojega starega in dobrega prijatelja. Postrežljiva Roda, ki je prišla z njimi vred v Rim, Natanael in Rahela, katere ni hotel pustiti Lucij osamljene v Palestini, tvorijo eno samo družino. Veliko, veliko si vedo pripovedovati: Pavlin pokaže gospé Lucini Veronikin potni prt, katerega njeno verno srce kar ne more zadosti počastiti, Benjamin prinese klečko z lepimi belimi Marijinimi golobčki — skratka, prve dni ni pripovedovanja ne konca ne kraja.

Toda rabi Sadok ali Kornelij se kljub temu ne more privaditi šumu velike rimske prestolnice. Srce ga vleče v samoto. Zato ga povabi Lucij s seboj v Umbrijo, kjer namerava kupiti v obližju prejšnjega bivališča svoje matere za celo družino pripravno posestvo. Z novci mu ni treba skopariti, ker ga ob vsaki priliki podpira imoviti in darežljivi rabi, kateremu se je zdaj na Titovo prizadevanje vrnilo tudi ono imetje, ki je ležalo izza časa Cestija Gala v Antiohiji zaplenjeno. Najbolj ugađa starčku Trazimensko jezero. Njegova široka, sinja gladina z lahno zaokroženimi bregovi je v marsičem slična Genezareškemu jezeru. Tukaj si kupi krasno, veliko posestvo s pristavami, vinogradi in oranžnimi vrtovi ter se preseli še tisto jesen s Tamaro in Lucijem, z njegovo materjo in sestro in z vsemi ostalimi znanci na svoje novo domovanje.

Preden pa odide Kornelij iz rimskega mesta, se posvetuje v neki zadevi z Linom, naslednikom sv. Petra, ki mu izroči važno opravilo ter ga pošlje s Pavlinom k Trazimenskemu jezeru. Ko se poslavlja od vrhovnega poglavarja kristjanov, vzklikne ves navdušen: »To bodi odslej naloga mojega življenja! Ker sem se tako trdovratno upral besedi božji, hočem vse svoje znanje in moči obrniti v to, da se bo beseda božja razširila po vsem svetu ter se ohranila od roda do roda čista in nepokvarjena. Sveti oče Lin, pošlji mi v Umbrijo svoje najboljše p.salce, kar jih imaš, čim več, tem bolje. Stanovali bodo v najzračnejših in najmirnejših hramih mojega doma, bogato preskrbljeni z vsem potrebnim, in jaz sam bom delal z njimi ter jih nadziral, da se niti črkica svetega pisa ne bremenila.«

Tako govori Kornelij in odide, spremljan od papeževega blagoslova, na obali Trazimenskega jezera, kjer prične z dvanaajstorico pisalcev za Cerkev tako važno in plodonosno delo, zvesto prepisovanje in razširjanje evanđeljev.

Pet let mine po teh dogodkih.

Na jeruzalemskih razvalinah se jame polagoma vzdigovati novo mesto, le prostor, kjer se je dvigal tempelj, stoji zapuščen in prazen; neznatna razvalina te spominja slave in sijaja nekdanjega svetišča. Kmalu izginje tudi ta, razpadli bodo njegovi temeljni kamni, tako da se bo izpolnila Gospodova prerokba: »Kamen ne bo ostal na kamnu.«

(Konec prihodnjič.)

Razgled po domovini.

Papežev škofovski jubilej. Sv. oče Pij X. je slavil v torek 16. t. m. 25-letnico, odkar je bil posvečen škofom. Dopoludne je papež sprejel kardinale, drž. tajnika Merry del Vala ter druge v Vatikanu bivajoče prelate, ki so mu čestitali. Iz vseh krajev je dobil od katoliških vladarjev in drugih odličnih katoliških oseb brzojavne čestitke. Ta jubilej se je praznoval v naši škofiji minulo nedeljo s tem, da se je v ta namen darovala po naših cerkvah slovesna peta sv. maša z zahvalno pesmijo. Bog ohrani našega sv. očeta Pija X. še mnogo let v blagor svete cerkve in udanih mu vernikov.

Proti obdačenju sodovice. K finančnemu ministru Bilinskemu je prišla deputacija sodovičarjev iz vseh avstrijskih dežel ter se mu pritožila proti nameravanemu obdačenju sodovice. Pozitivni uspeh davka ne bo velik, vsled davka nujna podražitev sodovice pa bi pomenila za to obrt pravo katastrofo. Sodovičarji so izročili finančnemu ministru obširno spomenico. Bilinski je odgovoril, da ni še nič gotovega glede tega davka, ker se bo s tem pečal še parlament, kjer bo časa in prilike dovolj, da se stvar vsestranski prouči. Obljubil je, da bo spomenico pazno študiral in uvaževal razloge, ki so v nji obseženi.

Na otrpenju hrbtnega mozga (polio-meylitis) je zbolelo na Štajerskem od meseca junija sem 419 oseb. Letos se je obče opazilo neko naraščanje te bolezni, ki se zlasti med mladino močno pojavlja. Prvikrat je v večjem obsegu nastopila ta čudna bolezen v lipniškem trgu samem. V kratkem času se je pa razširila z nepojmljivo hitrostjo po celem Srednjem Štajerju. Pri deci je posebno na to paziti, da je toplo oblečena in da se ne prehladi, zlasti noge.

Strup imenujejo liberalni listi krščanstvo, vero v Kristusa Boga. Ko se je ustanovila štajerska narodna stranka, si niso upali še tako bogokletno govoriti; tudi pri nobenih volitvah nismo slišali takih grozljivih besed. Sedaj, ko ni nobene volitve blizu, sedaj si upajo s svojim brezmejnimi sovraštvom proti katoliški veri na dan. Katoliški Slovenci! Bija se novo leto, ko se obnavljajo naročnine na liste. Skrbite, da liberalni in socialistični časniki ne bodo imeli nobenega naročnika več med vami. Liberalizem je strup in ven ž njim iz slovenskih hiš!

Pri volitvah v obrtno sodišče so v skupini velike obrti in v obrtni skupini zmagali pristaši S. L. S. V eni skupini so zmagali socialni demokratje vsled raznih sleparij, ki so jih uprizarjali. Liberalci so dobili kljub na stotine broječim lepakom, ki so bili nabiti po vsem mestu, komaj dvesto glasov. Liberalci tudi med delavstvom in obrtništvom nimajo nobene zaslonbe.

Podljubelj. V treh dneh se je na elektriki ubil že drugi mladenič. Prvi je bil Strugar, ki se je dotaknil žice, ko je belil drogove. Električna sila ga je vrgla tri metre daleč od droga in tako močno na

glavo, da se je udrl do čela v zemljo. Drugi, Va¹. Kropivnik, stražnik v centrali, je šel, misleč da ni toka, snažiti žice ali čveženj. Komaj pa se je dotaknil zakričal je na ves glas in se mrtev zgrudil na tla. Starši izgubijo v njem marljivega, mirnega in pridnega sina, edinca. Žal, da sociji tudi v tako žalostnih trenutkih, kakor je pogreb edinega sina, ne morejo opustiti svojih neumnih demonstracij. Kaj je treba pri pogrebu idejih cot? Tisti publiči bi mu storili veliko večjo dobroto, če bi zinlili kak očenaš za njega, kakor da so vlačili v sporedu tisti vse drugo samo ne lep socialistični venec. Wiesarjev pubek in venec ravno »pasata« skupaj.

Duhovniške vesti. Umeščena sta bila 22. t. m. veleč. g. Franc Špendal za kano-nika v Novem mestu in č. g. Jožef Poto-
kar, stolni vikar, za župnika v Trziču.

Sadovi »svobodne šole«. V »Domoljubu« smo že svoječasno poročali, kako se je v nekem gimnaziju na Francoskem med uro latinščine ustrelil nek dijak tretješolec. Na neko tozadevno interpelacijo je držal te dni Barres v francoski zbornici govor, v katerem je bičal zle sadove svobodne to je brezbožne šole. Po samomoru onega dijaka v Clermontu so se namreč ponavljali po drugih francoskih mestih in šolah mnogi slični slučaji. V mestu Chelies se je usmrtil en gimnazijec, v Bourgu se je en gimnazijec obesil, istotako se je usmrtil v Bauvertu petnajstletni gimnazijec. V Lionu si je 16-letni dijak končal svoje mladostno življenje v vodi, v Menlu se je pa obesil celo 13-letni gimnazijec. Mesto verstva se poučuje na francoskih šolah neka »moral«. Kakšna moral pa je to? Tudi če jo kdo prav pazljivo prelista, ne bo našel v nji niti besedice, ki bi obsodila samomur. V tej moral je poglavje, ki obravnava dolžnosti, ki jih ima otrok do samega sebe. Kot trva dolžnost otrokova je navedena tu, da se mora otrok vsak dan umiti, da ne oboli. V nekem drugem se bere nasvet, da se je izogibati nezdravim pijačam. Vendar so imeli še pred kratkim na liceju v Clermontu učitelja take morale, ki se ni obotavljal v pričo svojih dijakov obiskovati najgnusnejše mestne gostilne in tako dijakom kazati kako se je treba »ogibati« takih nevarnih pijač. Po razredih učijo po eno uro na teden to moralo. V pariških šolah pa porabijo to uro za to, da berejo ta čas liberalni list »Matin«. Tako vzgajajo liberalni učitelji, katere imajo naši liberalci za vzor, mladino. Ni čuda, da so se francoski škofje odločno zoperstavili taki šoli.

Za 12 kron prodala otroka. Neka tržaška Italijanka je pred nekoliko meseci prodala svojo pet mesecev staro hčerko nekemu zamorcu. Mati se je pa kmalu kesala, toda otroka ni bilo tako lahko dobiti nazaj, ker ni o zamorcu prav ničesar vedela. Policiji in konzulatu v Aleksandriji se je slednjič posrečilo najti zamorca. Zamorec je jako bogat, ter je nameraval deklico pohčeriti, ker nima lastnih otrok. Otroka je aleksandrijski konzul zamorcu

odvzel in ga poslal materi nazaj.

Novi davek na vino. Poslanec Roškar je dne 3. novembra t. l. v vinogradniškem odseku državnega zbora branil stališče vinogradnikov proti nameravanemu obdačenju vina. Naglašal je ogromne stroške pri prenovitvi vinogradov, drago obdelovanje za ohranitev taistih vslej pomankanja delavcev. Nizkotne cene za leto kakor tudi za lansko leto pridelano vino nikakor ne pokrivajo pridelovalnih stroškov. Ker bi prekupovalci novi davek gotovo zopet zvrnili na rame proizvajalcev, bi postalo vinogradništvo, katero je mnogim gospodarjem edini vir dohodkov, za taiste nemogoče. S številkami je razjasnil gorostasno razliko med cenami, katere dobe vinogradniki za svoj pridelek, in katere plačujejo konsumenti (zauživalci) po trgovinah in gostilnah za vino. Ako bi novi davek zopet prizadel vinogradnike, kar pa je z gotovostjo pričakovati, ako se davek vpelje, bi bilo vinogradništvo zanaprej onemogočeno. Nadalje ugovarjal je tudi proti temu, da bi bil vinorejec pod nadzorstvom finančnih uradnikov, kakor n. pr. pri izdelovanju vseh žganih pijač, ker bi imelo to nebroj neljubih posledic za njega, finančnim uradnikom bi pa to prizadejalo ogromno, skoraj neizvršljivo delo, finančni upravi pa toliko stroškov, da bi jej novi davek malo koristil in nič ne zalege. Tovariš g. dr. Hočevar je zavzel enako ter istotako odločno stališče za vinogradnike. Omenjal je tudi, v kak neljub položaj bi prišel vsak od finančne straže oddaljen vinogradnik, ako bi imel vsako prodajo in uvoz vina straži naznaniti ter iskati dovojenja za izvršitev prodaje. Velika večina vinogradniškega odseka je zavzela stališče, da se vinogradnik ali producent s tem nameravanim novim davkom in njega sitnimi določbami ne sme obremeniti, ter je sklenila sledeči sklep: C. kr. vlada se poziva, da z ozirom na obdačenje vina ne predloži nobenega načrta, s katerim bi bili proizvajalci kakor zauživalci vina močnejše prizadeti kakor sedaj.

Na Koroškem so Nemci čedalje bolj divji proti ondotnim Slovincem. Letos so nastavili vse slovenske učiteljskine na nemške šole, v slovenske kraje pa poslali nemške učitelje. Slovenskega župana Miklavčiča iz Blat so pred kratkim v Celovcu zaprli, ker je zahteval na kolodvoru vozni listek v slovenskem jeziku. Zadnje nedeljo pa so beljaški Vsenemci hoteli s silo preprečiti otvoritev tamburaškega doma na Brnci. Hoteli so vlomiti kot navadni tolovajci v dom. Zabranil jim je to komisar s štirimi orožniki. Tolovajstva so se udeležili tudi c. kr. uradniki. Take reči se gode pod sedanjo vlado. Kljub vsemu temu pa narodna zavest med koroškimi Slovenci napreduje.

Vero prodajajo nekateri ptujski nemški skutarji. Za pristop k protestantizmu plačujejo od 20 K naprej. Kdor bi rad imel denar, je treba le da pove, koliko ga potrebuje, da se popolnoma odtrga od katoliške cerkve in dobi ga!

Za zanemarjeno mladino. Kranjski deželni odbor je sklenil, da pošilja od sedaj dalje, do drugega ukrepa, vse one dečke do 14. leta, ki so določeni za zboljševalnico prisilne delavnice, v salezijanski zavod na Rakovniku pri Ljubljani. S tem ukrepom se je storil zopet velik korak v vzgoji izprijene mladine, kajti v poboljševalnici se ta največkrat ni poboljšala, ampak še poslabšala. Po salezijanski vzgoji se je pa večinoma dosegel poboljšek, kakor je že premnogo slučajev dokazalo.

Odposlanstvo deželnega zbora je bilo v Pragi zelo prijazno in gostoljubno sprejeto. Predsednik deželnega kulturnega sveta češkega, knez Schwarzenberg, je povabil deželnega glavarja Šukljeja in dr. Lampeta na zborovanje, ki se je vršilo ravno isti dan. Zborovalci so jih z velikim veseljem sprejeli med se. Po pozdravu predsednika je poročal grof Deym o zanimivih točkah dnevnega reda. Nazadnje je govoril tudi deželni glavar Šuklje k nekaterim točkam. Njegova izvajanja so bila z velikim odobravanjem sprejeta. Drugi člani odposlanstva, ravnatelj deželnih uradov Zamida in stavbni nadsvetnik Klinar, sta si ogledala razne oddelke njišne stroke, dr. Lampe pa zadržni dom češke poljedelske organizacije, kjer so ga pozdravili vsi češki agrarni poslanci. Dasi ravno je bil obisk zastopnikov kranjske dežele priglasišen samo deželnim uradom, vendar je sklicala češka podružnica Slovenskega planinskega društva v Pragi takoj, ko je izvedela za slovenske goste, svoje člane v hotel Pariz na prijateljski sestanek na čast slovenskih gostov. Odposlanstvo proučuje v Pragi zlasti deželno banko in hipotečno banko, češki deželni kulturni svet, tehnične urade in zlasti deželno službo za melioracijo poljedelstva.

Soglasna nezaupnica dr. Ploju! Dne 7. novembra je bil politični shod pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Deželni poslanec Meške je poročal o delovanju slovenskih poslancev v deželnem zboru. Govorila sta tudi gg. kaplana Stuhéc in Močnik. Zborovalci — do 200 mož in fantov — so soglasno izrekli svoje zaupanje gospodu poslancu, istotako soglasno pa tudi izrekli nezaupanje dr. Ploju.

Zvišanje cen sladkorju. Komitej avstrijskih sladkornih rafinerij je razposlal obvestilo, da je zvišal ceno sladkorju. — Cena se je zvišala za 1 krono pri 100 kg, tako da znaša cena pri celih vagonih za vsakega 100 kg 74 kron 50 vinarjev in sicer naravnost s prve postaje, kjer leži tovarna; s postaje Dunaj na primer pa stane 100 kg sladkorja 75 K 50 vinarjev.

Velika nesreča v rudniku. V rudniku St. Paul Coal kompanije v državi Illinois se je zgodila silna eksplozija. Po izjavah rudniških uradnikov je zasutih 400 rudarjev. Rudnik je v plamenu. Izkopali so že več trupel. Večina delavcev je Avstrijev in Italijanov. Med Avstrijci je tudi več Hrvatov in Slovencev. V prihodnjih številkah nam bo mogoče morda že imenovati imena ponesrečencev.

Slovinci na Dunaju imamo službo božjo v slovenskem jeziku od 17. januarja

leta 1904. Zahvala za to gre g. profesorju Rebolu, ki je ustanovil tudi slovensko izobraževalno društvo »Straža« ter sploh za dunajske Slovence mnogo storil. Službo božjo imamo drugo nedeljo vsakega meseca ob pol treh popoldne, namreč: rožni venec, pridigo in litanije z blagoslovom v 15. okraju, Pouthongasse. Pri tej priliki se tam tudi spoveduje. Slovenski spovedniki so tudi v sledečih cerkvah in sicer vsako nedeljo zjutraj: 1. V 1. okraju: Augustinerkirche. — 2. V 7. okraju: Altlerchenfelderkirche od 6. do 8.; v istem okraju tudi pri lazarišnih, Kaiserstrasse. — 3. V 8. okraju: Minoritenkirche, Alserstrasse. — Pri tej priliki svarimo Slovence, naj ne hodijo lahkomišljeno na Dunaj, ako nimajo že prej službe preskrbljene. Marsikatera doživi bridko razočaranje, ko pride na Dunaj. Ravno v zadnjem času so se morale že tri vrniti. Malo več skromnosti in varčnosti, pa boš doma morda bolj zadovoljna kot na Dunaju. — J. S.

Sokole imenujejo sedaj v Ljubljani podčepnike in sicer radi tega ker je starosta Slovenske Sokolske Zveze dr. Oražen slovensko pivovarno prodal Nemcu, da je napravil dobiček. To ime jim ostane tako dolgo, dokler bo njih starosta dr. Oražen, katerega so zopet zadnjič izvolili za starosta.

Srebrno poroko sta praznovala v sredo naš vrli somišljenik Franc Kovač, kurjač v tukajšnji predilnici in njegova za vse dobro in blago delavna in požrtvovalna soproga Marija Kovač, večletna delavna odbornica naše organizacije. Bog ju živi še mnogo let in daj jima največjo srečo in zadovoljnost.

+ Izjava občinskega odbora v Horjulju. Iz Horjulja se nam poroča: »Na predlog g. žup. Stanonika je občinski odbor v svoji seji 14. t. m. soglasno z ogorčenjem protestiral proti grdi in nesramni gonji in proti umazanemu sramotanju našega prevzvišenega knezoškofa po liberalnih časopisih ter Prevzvišenemu izrekel popolno udanost in zaupanje in spoštovanje ter da mu bo vedno hvaležen za njegovo pregoreče apostolsko delovanje med slovenskim ljudstvom. Hrast se omaje, a zvestoba slovenskega ljudstva do svojega ljubljenskega nadpastirja in do katoliške cerkve se ne da odtujiti.« — To je krepak odgovor hinavskim liberalnim hujšakcem!

+ Društveni koledarček. Sredi decembra izide »Društveni koledarček« za leto 1910. »Slovenska krščansko-socialna zveza« je sklenila, da ga letos da le toliko natisniti, kolikor se bo oglasilo naročnikov nanj in ga bo le naročnikom razposlala. Zato so te dni vsa društva dobila vprašalne dopisnice, koliko izvodov »Koledarčka« želi za svoje člane. Te dopisnice naj se izpolnjene vrnejo vsaj do 8. novembra. Upamo, da smo vendar že toliko napredovali v organizaciji, da se bo ta »Zvezina« želja upoštevala. Cena »Koledarčku« ostane stara, namreč 1 krono.

Izgubljen otrok. Dne 2. novembra 1909 je šla v Drandolu na Kočevskem dveletna Alojzija Mausar k bratu na pašo,

kamor pa ni prišla, pa tudi domov je do danes ni. Večdnevno iskanje je bilo brez uspeha. Alojzija Mausar ima plave, do ušes segajoče lase, modre oči, okrogel obraz zdrave barve, dobre zobe in govori le kočevski. Oblečena je bila v sivo obleko z belimi črtami, triko-srajco, barhanasto spodnje krilo, bel naglavni robec in črne nogavice ter črne čizme. Ni izključeno, da je otrok odpeljan. Kdor kaj ve o tem otroku, naj naznani okrožnemu sodišču v Rudolfovem. — C. kr. okrožno sodišče v Rudolfovem. Odd. IV., dne 20. novembra 1909.

Orli knezoškofu.

Naši fantje so zborovali v nedeljo v Ljubljani. Zveza telovadnih odsekov Orle je imela ta dan v Ljubljani svoj občni zbor. Ogromno delo, ki se je izvršilo v par letih, se je razgrinjalo pred nami. 95 telovadnih odsekov z nad 2000 člani, od katerih ima že 750 članov uniforme, že šteje zveza telovadnih odsekov »Orle«. Poročilo o tem znamenitem zboru nam je obljubljeno.

Po občnem zboru se je ob 6. uri popoldne vršila v veliki dvorani »Uniona« izvršno obiskana javna telovadba, pri kateri so udeleženci poučnega tečaja, ki se je vršil te dni v Ljubljani, skoro sami kmečki fantje, pokazali, kaj znajo, pokazali so, da rdeča srajca, ki jim krije mlada srca, res pomenja ogenj, veselje do dela, življenja. Javne telovadbe se je udeležilo odlično občinstvo, na čelu prevzvišeni gospod knezoškof, ki je telovadbo spremljal, z vidnim zanimanjem in Orle obsipalo z navdušeno pohvalo.

Zvečer je bil v veliki dvorani komerz, pri katerem smo občudovali žive kipe naših Orlov, pri katerem je kakor pri telovadbi svirala rudarska godba iz Zagorja, ter je nastopal številni zbor »Ljubljane« pod vodstvom vztrajnega svojega pevovalje g. Antona Svetka. Posebno se je odlikoval kvartet »Ljubljane«, ki poje tako odlično, da doseže prvenstvo med slovenskimi kvarteti. Predsedoval je komerzu predsednik Zveze telovadnih odsekov dr. Lovro Pogačnik, ki je pozdravljal imenoma navzoče cdličnjake ter se zahvaljeval vsem gospodom, ki so predavali Orlom pri poučnem tečaju.

Orli, zbrani na svojem nedeljskem občnem zboru so z velikanskim navdušenjem sprejeli in odposlali presvitlenu knezoškofu sledečo resolucijo:

»Zastopniki telovadnih odsekov Orlov, zbrani na letnem občnem zboru, porabljajo to priliko, da morejo dati duška svoji ogorčenosti nad postopanjem nasprotnikov svete vere in cerkve nasproti Vaši osebi, presvitli gospod knez in škof. Obenem pa si dovoljujejo izraziti Vaši Presvitlosti iskreno zahvalo za vsi veliko ljubezen, s katero ste vedno zasledovali delovanje organizacije Orlov ter Vas zagotoviti neomajane zvestobe in udanosti tisočev mladeničev, ki se zbirajo v naših vrstah.« — V Ljubljani, dne 21. novembra 1909. — Za zvezo »Orlov«: Dr. L. Pogačnik, t. č. predsednik.

Gorenjske novice.

Iz ljubljanske okolice.

Smartno ob Savl. S prvo adventno nedeljo se prično pri nas redne sv. maše. Lansko leto je zahtevala Kmečka zveza, da se o tem času napravljajo pri nas gospodarska predavanja. Ta želja se bo le-tos uresničila. Govorniki so se že oglašili in prihodnjo nedeljo bo že predavanje.

Strašna nesreča se je zgodila v nedeljo, 24. p. m. v Kamnici, fara Sv. Helena. Po noči ob 11. uri je neki lovec iz Brezovice ustrelil po nesreči svojega prijatelja lovca, Janeza Rope iz Vinj. Zgodilo pa se je tako. V gostilni sta se prepirala z nekim fantom, po imenu Vizar Ciril. Lovec je bil malo vinjen, vstal je in šel domov. Zunaj pa je v jezi zakričal na boj, in šel naprej. Vizar pa je hitro stekel za njim, ga dohitel ter mu hotel vzeti puško. Dotični je zgrabil za puško in tako sta jo vlekla eden drugemu iz rok. Za njima pa pride Janez Rope in pravi: »No kaj pa imata? Le mir, le mir.« V tistem trenutku se sproži puška in zadene Janeza v spodnji del života. »Jezus, Marija, ustreljen sem!« je rekel in padel na tla in kmalu na to izdihnil svojo dušo. Nesrečnik zapušča sedem hčera in dva sina. Najmlajša je stara 12 let. Bil je rajni več let cerkveni ključar. Bil je vedno dobre volje, veselega srca. Nikdar ga ni bilo slišati, da bi bil preklinjal ali razgrajal. Obžalovan je od svojih sorodnikov, znancev in prijateljev.

Mlekarna na Laverci. Iz Želimelj se nam piše: Zvedeli smo tudi pri nas v Želimljah, da je bilo pri drugih mlekarnah veliko gospodarjev kaznovanih, ker so dajali umazano, neprecejeno mleko. Tudi pri nas so poleti vedno pritožbe, češ, da mi ne dajemo poštenega mleka, ker se večkrat skisa. Zato naj ona dva gospoda iz Gradca prideta tudi k nam in v Lanišče, da se bo pokazalo, če res mi dajemo umazano mleko, ali če ga dobijo v Laniščih. Ako ta dva gospoda od komisije že prejšnji dan povesta vozniku, da bosta jutri šla z njim mleko pokušat, tedaj lahko že vsi poprej vedo, kdaj da prideta; ali če bi tudi ne vedeli, saj jih vidijo stati pri vozu in takrat brž mleko precedijo ali ga pa tisti dan sploh nič ne dajo. Naj komisija po kom drugem pozve poprej kdaj pride voznik, v katero vas, in takrat morajo dati mleko vsi, ki so ga dali prejšnji dan. Saj to je dobro za vsako mlekarno, da se ljudje navadijo dajati snažno mleko. Pa tudi za ljudi ne more biti slabo, samo če so kaznovane le tiste umazane ženske, ki iz same zanikrnosti ne precedijo mleka. Samo kaznen se nam pa za začetek zdi vendarle prehuda. Naj bi prišli rajni večkrat, pa z manjšo kaznijo.

Smartno ob Savl. Ni še dolgo tega, kar smo imeli shod pri Tinčku. Sklican je bil od tistega, ki našo občino pokoncu drži, tako se vsaj njemu sanja. Možem in tudi fantom je »naprej bral« škofovo knjižico, spisano za ženine in neveste. Kakor se iz tega vidi, se je liberalna pamet že toliko skisala, da je imel voditelj shoda

može za ženine in neveste, ali pa se je že toliko prevzel, da je sebe imel za župnika, ki podučuje ženine in neveste. Mož dela vedno drugače. Enkrat zabavlja čez duhovne in jih ponižuje, drugič pa prevzame vlogo pridigarja in bere svojim poslušateljem kakor mašnik list in evangelij. Na vsak način duhovne zelo obraja, ker vedno o njih govori ali pa jih posnema. Tega pa vendar nismo mislili, da je mož tako hudoben, da bere škofovo knjižico fantom, katerim še ne sme biti mar, kar je v knjižici pisano. — Potem je pa ljudi hujskal, naj nikar več v cerkev ne hodijo, če ne ne bodo dobili svojega »gospoda«. Na vsak način namreč hoče imeti duhovna v Šmartnem. Stanovanje dá on zastoj; živil bi se pa duhoven s tem, kar sedaj ljudje dajo za nedeljske in soseskine maše in pa z biro, katero imajo gospod župnik. Mož je pokazal zopet, da ne pozna paragrafov, ki nikakor ne dovoljujejo vzeti bire župniku brez dovoljenja c. kr. vlade. Pri svojem navdušenju za duhovnika v Šmartnem je pa pozabil povedati, da bi moral biti duhovnik istega duha, kakor je on, ki mu stanovanje ponuja. Tako bi imel sklicatelj shoda mežnarja in duhovnika na svoji strani. Ampak duhovnikov, ki bi se našemu možu tako priklanjali, kakor se mu naš mežnar, ni veliko na Kranjskem. Najbrže, da je v celi škofiji samo eden. — Nazadnje nas je začelo še skrbeti, da bi ne bili zaprti tisti, ki smo bili na shodu pri Tinčku. Shod mora biti naznanjen. A po katerem paragrafu je bil sklican shod, in če je bil sploh naznanjen, ne vemo. Kje pa ste žandarmerija iz Vodmata? — Politika tega moža je zares zanimiva. Zaveda se, da ga ne mara šmarsko ljudstvo. Kaj si izmisli prebrisana butica? Za duhovna se potegnem, da bo vedno maša v Šmartnem, in s tem se ljudem prikupim za vedno.

Šentpeterska Marijina družba za može in mladenčce bo imela v nedeljo, dne 28. t. m., popoldne ob 3. občni zbor in volitev. V torek, 30. novembra, na dan družbinoga patrona sv. Andreja pa ima zjutraj ob 5. uri sv. mašo za družabnike in skupno sv. obhajilo. Pri sv. maši poje šentpetersko prosvetno društvo. Vsi člani naj se prav gotovo udeležijo obojega.

Iz Dravelj. Nek draveljski mož, ki je baje že vso izobrazbo z veliko žlico pojedel, vprašuje v imenu vseh draveljskih mož, kam gredo tiste kronice, katere vplačajo društveniki izobraževalnih društev, katerih pa ni ravno veliko, ker vsak član plača samo po eno kronico na leto. — Imamo pa tudi v Draveljah še druga društva, eno namreč se imenuje »lovsko društvo«, v katerega posamezni ud plača 50 kron na leto. Dotični hudomušnej naj bi tudi vprašal, kam bo pa šla tista ogromna svota lepih kronic, katere bo draveljsko lovsko društvo (25 članov) vplačalo skozi pet let, vsakoletnih 50 K, katere bodo znašale 6250 kron, vrh tega si mora nabaviti vsak član tudi puške in patrone, en del pa jih je že sedaj, ki si še puške skoraj ne morejo omisliti, ali jo pa vsaj nočejo, ker dobro spoznajo, da so se že sedaj močno zaleteli. Torej kam bodo šle nedolžne kronice? Vsak pometaj pred

svojim pragom, pa bo povsod čisto pome-deno!

Brezovica. V nedeljo, 14. t. m. je deželni konzulent Legvart govoril na Brezovici pri Ljubljani mnogoštevilnim gospodarjem o važnosti živinoreje za kmetovalce. Za naš kraj je priporočal simodolsko pasmo. Ker si pa posamezen je težje pomaga do boljše pasme, je posebno priporočal živinorejsko zadrugo. Kmalu so bili gospodarji za tako zadrugo pridobljeni in vpisalo se jih je precejšnje število. Želeti bi bilo, da se vpišejo še drugi. Zadruga bo kmalu zbrala svoje odbornike, ki bodo imeeli dovolj dela. Bog daj srečo!

Iz moravške doline.

Prihodnjo nedeljo, prvo adventno, 28. t. m. popoldne po krščanskem nauku ob 3. uri bo občni zbor »Kmetске zveze za moravsko dekanijo«. Po občnem zboru priredi zveza političen shod na katerem bo govoril dr. Rožič iz Ljubljane o namenu kmečkih zvez in poslanec dekan Lavrenčič iz Kamnika o političnem položaju, posebno v naši domači deželi. Dali bomo tudi na shodu zadoščenja za ostudne napade na našega knezoškofa od strani liberalcev. Odborniki zveze ste že itak dobili vabila, pridite gotovo in pripeljte seboj somišljenike. Občni zbor in shod bo v prostorih izobraževalnega društva v kaplaniji.

g Minuli ponedeljek se je poročila vrla hči našega gospoda župana in mesarja Frančiška Klopčič z Janezom Klopčič, ki je doma iz vzgledne hiše na Vrhopolju. Isti dan se je tudi poročil Fr. Učakar iz Moravč, posestnik daleč znane štomkove hiše z Marijo Urbanija, ki je doma iz poštene Jelarjeve hiše na Gorici. Obe nevesti sta bili zvesti in poštene članici tukajšnje dekliške Marijine družbe. Obema paroma čestitamo in jima želimo obilo sreče in blagoslova božjega.

g Vse naše graščine se bodo počasi izpraznile. Zaloška, ki je sedaj last gosp. Pirnata iz Tustajna, stoji prazna, kmalu zapusti tudi admiral Minutillo svoj grad v Zelneku — seveda to samo začasno. — Za stalno pa ste odšli od nas iz gradu v Češnjicah blag. gospa Koširjeva in njena gdč. hčerka Pavla. In tako tudi ta grad stoji prazen in išče kupca.

g Naše izobraževalno društvo se je začelo živahno g. bati. Imeli smo v dveh mesecih dvoje predavatelj, katere so bila zelo umestna. Minulo nedeljo pa so vrli fantje društveni priredili veselico z bogatim sporedom, ki smo ga »Domoljubu« že naznanili. Hvalili ne bomo nikogar posebej, splošno rečemo: vsak je bil na svojem mestu. Ali ni to veselje videti toliko fantov pri tako težkem delu? Fantje, čast vam, kot igravcem in kot pevcem. Hvala občinstvu za tako nepričakovano veliko udeležbo. Kot čujemo, kmalu fantje nastopijo na odru z novimi, tu še ne igranimi igrani. Prav tako! Kot vidite, v moravški fari nismo zaspani; opazujemo pa, da se drugod po dekaniji premalo gibljejo. Na noge!

Iz selške doline.

g Zadnji »Gorenjec« se je pohvalil, da je Lenart Klopčič ml. daroval »Sokolu« v Železnikih 5 kron, reci pet kron, ker se Strajnar ni hotel dne 17. oktobra ž njim peljati iz Škofje Loke. No, sedaj upamo, da bo imel g. Grošelj mir pred sokolskimi napadi, ker je zašel kar nehote med sokolske »dobrotnike«. Čudno se nam pa zdi, kje je dobil ali zaslužil Lenart pet kron, ko tako rad spi za pečjo. Gospoda Lenarta pa prijazno opominimo, naj se domisli, kaj je bilo pred enajstimi leti, kam je hodil po vino in komu se ima zahvaliti, da ni prišel v nemilo dotiko z varih postave. Torej najpred kronce tje, kamor jih zahteva pravica, potem pa šele tje, kamor vleče velikodušnost in ljubezen sokolska. Zato pa, liberalni dopisnik, kar lepo tiho, pa nikar več ne hvali Lenarta, tvoja hvala bi mu utegnila občutno škodovati. Ne vodi torej na solnce človeka z maslom na glavi in ne draži potrpežljivih ljudi, ker tudi potrpežljivost bi znala imeti svoje meje. Ali si razumel?

g Karl Dolenc pravi v zadnjem »Gorenjcu«, da pošteno živi in pošteno dela. Dolenčevega življenja se ni nihče dotaknil. Kako je on živel in živi, to je njegova stvar. Pač pa je »Domoljub« okrcal njegovo delo. Kakšno pa je Dolenčevo delo, se pa vidi iz tega, ker je začel prodajati »Gorenjca«, ki ruje iz ljudskih src vero in tako grdo in krivično napada in blati našega škofa in vse količkaj vredne duhovnike in se poteguje edino le za liberalne magnate in gostilničarje, za ljudski blagor pa mu ni mar, in ki dela samo za posurovelost med ljudstvom in ne za oliko, ker hvali ljudi à la Ferrer. Zoper to Dolenčevo »obrt« bo »Domoljub« vedno, naj bo Dolencu všeč ali ne. Nam je za ljudstvo več, nego za posameznika in nikdar ne bomo zrtvovali ljudstva, da bi rešili posameznika in mu pomagali na zeleno. Ako bo pa Dolenc nadaljeval to svojo »obrt«, naj vé, da ni dobronik ljudstva in da si bo stekel jako dvomljivo slavo in stariši otrok, ki jih bo pohujšal od njega prodajani »Gorenjec«, mu čez nekaj časa gotovo ne bodo prišli poljubljat roke. Torej pomislite malo, kaj delate, g. Dolenc. Mislite pa takrat, ko boste sami in popolnoma mirni v svoji sobi. Stavka pa, ki ste ga zapisali v zadnjem »Gorenjcu«, da bi namreč prodajali tudi »Slovenca« in »Domoljuba«, a k o b i v a m t o n e s l o d o b i č e k, nikar nikoli več ne zapišite nikjer, ker to meče sila dvomljivo luč na vaš — značaj.

g Pobčev jurist hodi še vedno na visoko šolo v Železnikih in sanja o »avancementu« in službah »ad honores« železniških »klerikalcev«; na svoj »avancement« in na svojo službo pa ne misli. Tudi na koledar se ne zastopi; že pred 14 dnevi je bil pri njem 28. november. Pa mu ja niso zmešale glave — punce? Torej prosimo, bodite tako milostni in pustite nas pri miru. Najpred denite v red svoje možgane, potem podučujte liberalne idiote, da ne boste sanjali o »klerikalnih«. Potem pa pojdite na Dunaj, da postanete doktor, kajti Peter vas ne bo promoviral. Potem šele se ženite in oženite, pa boste veseli,

mirni in zadovoljni se smejali kozolcem, ki ste jih prevračali v Železnikih leta 1909.

g Mesar Košmelj zavija v Selcih ljudem meso v »Slov. Dom« in »Gorenjca«. Ljudje božji, ali se res nič ne bojite, da bi vas očka Pobč ne »zagiftali«?

g Sokol — postiljon. Dne 3. novembra je vozil mladi postiljon in železniški sokol pošto iz Škofje Loke proti Bukovici. Peljalo se je s pošto več ljudi — tudi en otrok — in pa železniški vahmajster. Neki kmet je stal s praznim vozom na cesti. Postiljon pa zavozil s pošto tako nerodno mimo voza, da se mu je zlomil drog pri vozu. Sedaj pa začne mladiček sokol tako grozno preklinjati, da nas je bilo kar strah. O kmetu na cesti je rabil sokol izraz tako grd in ostuden, da ga ne moremo zapisati. In to dela sokol, ki od kmeta živi, pa ga blati na ta infamno nesramen način! Kmetje, zapomnite si to in pokažite sokolom vrata, ko bodo prišli k vam agitirat za grdo sokolstvo. Pokažite jim vrata, pa prav gotovo in prav hitro!! Mi pa pravimo: Ta nas vozil ne bo! Ta ne bo pohujševal naše mladine! Toliko za danes. Če ne bo precej miru in reda, bomo govorili drugje in drugače.

g Železniški dopisnik v »Gorenjcu«, ki vedno povdarja, da piše samo golo in čisto resnico, ko poroča o »klerikalnih lumparijah«, je pisal dne 4. septembra t. l. v »Gorenjcu«, da je starosta sokolov v Železnikih dobil o polnoči železniškega župnika pod oknom in da mu je dišalo žensko meso in da se ima župnik le velikodušnosti staroste zahvaliti, da ni dobil par gorkih preko ušes. Dne 30. oktobra je »Gorenjec« to očitjanje ponovil. Župnik je bil prisiljen tožiti »Gorenčevega« urednika, da zaveže enkrat za vselej lažnjive jezike. In dne 13. novembra je bil prisiljen »Gorenjec« prinesti sledečo izjavo: **Iz selške doline.** »V naš list sta prišla dne 4. septembra in dne 30. oktobra t. l. pod zgornjim zaglavjem članka, ki sta hudo žalila gospoda župnika Valentina Marčiča iz Železnikov na njegovi osebni časti. Informirali smo se pri svojem zapniku ter se prepričali, da je bilo v navedenih dveh člankih izrečeno in oziroma ponovljeno očitjanje docela neosnovano. Radi torej popravljamo s pričujočo izjavo krivico, storjeno g. župniku Marčiču, ter obžalujemo in preklicujemo navedeno razžaljenje, ker nismo imeli niti namena niti povoda žaliti g. župnika na njegovi časti in njegovem poštenju. V Kranju, dne 13. novembra 1909. Uredništvo »Gorenjca«. — S tem je torej ta stvar poravnana. Uredništvo pa naj bo odslej malo bolj previdno in naj ne seda prenašlo na lim ljudem, ki mu napravljajo samo sitnosti in stroške.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Podbrezja. Dne 26. oktobra so nas zapustili prečastiti gospod župnik Mihael Koželj; šli so v zasluženi pokoj. Župnikovali so dobri in mirni gospod pri nas nad 11 let. — Drugi dan, 27. oktobra, pa smo ob slovesnem zvonjenju sprejeli novega župnika gospoda V. Vondraška. — 4. novembra pa smo izgubili še gosp. kapelana Alberta Praust-a; šli so na svoj

novi delokrog v Planino kot žup. upravitelj. Odhajajočima gg. župniku in kapelanu pa kličemo: Bog vama povrni vse, pri hvaležnih faranih pa ostaneta v najboljšem spominu!

g Iz Poljanske doline. Z velikim veseljem je pred časom »Gorenjec« prinašal dopise iz Poljanske doline, ko se je bil v Javorjih izvolil nov občinski odbor. Z vso vnemo je hotel razbohnati novico, kako napredni da so novoizvoljeni občinski odborniki, in kako se v Javorjih dani. Pisal je, da so Javorčani sami, brez vsake agitacije od liberalne strani, prišli do pravega spoznanja in se otresli farovškega terorizma. Pri tem je pa kar deževalo napadov na g. župnika javorskega in na bivšega župana Pintarja, ter se jima očitalo mračnjaštvo in nazadnjaštvo, katerega bode odslej konec za vse večne čase. Mi smo se dopisom pomilovaje posmehovali in čakali, da bode čas svoje prinesel in pokazal naprednost odbora in novega župana Franceta Demšarja, katerega smo poznali, da je s tako naprednostjo oblagodarjen, kakršno si je zamogel v Lomeli pri Jelovčanu pridobiti. Zdaj pridi, »Gorenjčev« dopisnik, in poglej njegovo samostojno mišljenje, njegovo naprednost in župansko zmoglost. Vse kar zna in vé on, je to, da se podpiše na poselsko knjižico, katero je prej njegova žena Micka izgotovila in pečat pridejala. Občinskim sejam on niti predsedovati ni zmožen. Občinski red je njemu španska vas. Pri zadnji seji se mu je nekaj pikantno-naprednega pripetilo. Začetkom seje reče: »Jaz ne morem voditi seje, ker ne morem brati«. Bolje bi bil povedal, ko bi bil rekel: Zato ne, ker ne znam brati. Dalje pravi: »Bo pa namesto mene Franc Stanonik opravil«. Kdo pa je ta Franc Stanonik? To je tisti Šiškar iz Zabajevasi, kateri se povsod vsiljuje, pa ga zavoljo njegovega liberalnega »prepričanja«, kjer se skozi vrata prikaže, povsod skozi okno ven vržejo. Torej Šiška, niti občan, niti občinski odbornik, je predsedoval seji naprednega občinskega odbora v Javorjih v dvajsetem stoletju. Tu sta pokazala odbor in župan svojo delozmoglost in poznanje občinskih postav. O ljuba naprednost, kje si? Na noge liberalci! Mi vam bomo pomagali preganяти meglo, katera je legla na javorske občinske odbornike, in razganjati mračnjaštvo, v katero so se »brez vsake agitacije od liberalne strani« reveži zapletli.

g Iz Mekinj. Dne 21. t. m. smo imeli pri nas javen društven shod. Po nagovoru društvenega predsednika je soglasno sprejel shod izjavo, v kateri izreka neomejeno zaupanje našemu mil. knezoškofu in sveti cerkvi ter obsoja pohujšanje mladine od nasprotne stranke. Nato je govoril kaj lepo vč. gospod vikarij Luka Smolnikar o tej zadevi in o namenu izobraževalnih društev ter je izvajal, kako potrebujejo ta društva svojih lastnih domov, v katerih se lahko in uspešno razvija društveno življenje. Pohvalil je mekinjsko društvo, ki je sklenilo sezidati svoj lasten dom. Iskrena hvala gospodu govorniku, ki je s svojimi navduševalnimi besedami prinesel novega ognja med nas. K sklepu je izrazil društve-

ni predsednik svoje srčne veselje nad vne-
mo društvom, ki so že pridno začeli s
pripravami za zidanje novega doma, ki bo
stal na jako lepem prostoru; izrekel je za-
hvalno posebno še županu Fr. Gamsu, po
domače Špornu, ki nam je iz dobre pri-
skrbel svet ter vneto deluje za društvene
namene; k sklepu je pozival društvnike
in vse dobro misleče domačine, naj vztra-
jajo, da bo — ako ne pride kaka posebna
zapreka — dom otvorjen že prihodnjo Je-
sen. Tako bo dobila naša organizacija zo-
pet novo trdnjavo za obrambo svetinj na-
šega naroda; še poznejšim rodovom bo
pričal o požrtvovalnosti našega dobrega
ljudstva. Le brez prestanka naprej!

**g K. s. izobraževalno društvo v Me-
kinjah** bo napravilo dne 28. novembra ob
pol štiri popoldne predstavo v korist no-
vemu domu, ki se hoče sezidati. Spored:
»Oj Hrvati, oj junaci«, koračnica. 2. »Ka-
riški hrvatskih pesma«. 3. »Napried«, ko-
račnica, udarjajo tamburaši. 4. Ferjančič:
»Silaj sončnice«. 5. Volarič: »Colničku«,
moška zbor. 6. »Vaški pohajač«. Narodna
igra v treh dejanjih. Po Podgoričanu dra-
matiziral N. Loboda. 7. »Satan«. Igrokaz v
enem dejanju. — Odbor vabi k obilni ude-
ležbi. Ker se bo dohodek obrnil v korist
novemu domu, se prepričala hvaležno
sprejemajo.

Iz Šmarca, V nedeljo, dne 21. t. m., je
katoliško slovensko izobraževalno društvo
v Šmarci priredilo prečastitemu gospodu
župniku homškemu kot predsedniku naše-
ga društva jako lep poslavljajoči večer.
Dvorana društvenega doma je bila vsa z
venci in cveticami okrašena, odhajajoče-
mu gospodu predsedniku na čast so pevci
zapeli nekaj pesmic, v imenu šolskih učenc-
ev in učenk se je iskreno zahvaljevala
členka Ivana Hribar, v imenu društvenega
odbornika in v imenu vseh udeležencev se je
posloval blagom društvu Peter Naglič.
Dekleta (članice Marijine družbe) so upri-
zorile igro »Ljudmila«, ki so dobro pogo-
dile svoje vloge, ob koncu za smeh se le
pa predstavila enodejanka »Prepir jiva so-
seda« ali »Boljša je kratka sprava nego
dolga pravda«, ki je vzbudila dokaj smeha.
Dvorana je bila nabito polna in je več ljudi
odšlo, ker niso dobili prostora. Gosp. žup-
nik so v prijazni besedi bodrili moše in
mladenčce, naj vztrajno vzdržujejo red in
započeta dela v fari. Mi jim pa kličemo, da
bi zadovoljni in srečni bili na svojem no-
vem mestu, v lepi komendski fari. Igra se
v nedeljo, dne 28. t. m., ponovi po nižanju
vstopnini, s petjem, pozdravnim nagovo-
rom na novega preč. gospoda župnika (go-
vori P. Naglič). Dekleta bodo pa igrale
igro »Ljudmila«, konečno pa še fantje ne-
kaj za smeh. Prijatelji, prihitite zopet v
nedeljo ob 4. uri popoldne v Šmarco. —
Uljudno vas vabi odbor »Katol. slov. iz-
obraževalnega društva« v Šmarci.

Nečuvono predrznost si je dovela
pri nas na Martinov semanj dan neka
prodajalka — baje žena nekega knjigove-
za iz Kranja — da je očitno prodajala ne-
sramne zelene liberalne brošure in jih celo
na ves glas ponujala. Kljub temu, da je
bila dvakrat opomnjena od merodajne
strani, naj umazano blago spravi, ni knji-
žice umaknila. Sramota za njo! Izpečala

jih ni mnogo, a če jih je tudi kaj, svojega
namena ne bodo dosegle, ker bohinsko
ljudstvo predobro pozna svojega knezo-
škofa in ostudno liberalno gonjo zaradi
tega iz dna srca obsoja. Za propale ljudi,
ki stikajo le po gnoju kakor gotove živali,
pa je seveda zelena liberalna brošura zo-
pet novo gnojišče. Dober jim tek!



Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d Štanga. Tukajšnji preč. g. župnik in
duhovni svetnik Mihael Saje so dobili
častno svetinjo za 40-letno zvesto služ-
bovanje. Bog ohrani še mnogo let vnetega
in skrbnega dušnega pastirja!

d Prežganje. Naš gospod župnik so
nekoliko zboleli. Upamo, da jim ljubi Bog
vrne zdravje, da bodo mogli še nadalje s
toliko vnemo med nami delovati kot do-
sedaj.

d Šmartno. V zlate bukve bomo za-
pisali dan 4. novembra mi, liberalci pa v
črne bukve. Ta dan so se namreč vršile
pri nas občinske volitve, ki so pokazale,
da Šmartno ni bilo in ne bo liberalno,
temveč da je bilo in bo verno-krščansko.
Tako lepo edino in mirno so volili naši vrli
može, da jih je pohvalil vladni komisar.
V podobčini so poskusili liberalci svojo
srečo in hoteli izvoliti dosedanega pod-
župana Robavs — toda s kislim obrazom
so zapustili volišče, ko so slišali, da je nji-
hov Ivan dobil le 22 glasov — med njimi
je bilo samo 12 posestnikov, drugi, 68 po
številu, pa so izvolili za podžupana vrle-
ga našega moža Antona Verbajsa. V
podobčini Vintarjevec in Liberga sta bila
brez nasprotstva izvoljena Rudolf Berčon
iz Javorjev in Jan. Bučar iz Vel. Kostre-
vnice. V tretjem razredu so bili s 102 gla-
sovoma enoglasno izvoljeni vsi naši vrli
može, istotako v drugem razredu s 47
glasovi. Res, pohvaliti je treba naše može,
da so tako lepo skupaj držali, dasiravno
ni bilo vsem ustrezno glede števila mož
in tudi glede mož samih. Le tako naprej,
verni kmečki može, eden za vse, vsi za
enega! Tako boste ostali vedno gospo-
darji lepega Šmartna! — V prvem raz-
redu so dobili liberalci po žrebu enega od-
bornika in enega namestnika. Pa še ta od-
bornik ni čistokrven liberalce, temveč
samo priprava k liberalnemu vozu, da
liberalci izrabljajo njegovo mehko srce v
svoje namene. Škoda, da se g. Zore po-
stavila v nasprotstvo z vsem ljudstvom,
da bi ustregel maloštevilnim liberalcem!
Tako ima torej krščanska stranka 17 od-
bornikov — med njimi načelnika »Kmet-
ske Zveze« in načelnika gasilnega dru-
štva, — ter pet namestnikov, liberalci
enega napol-liberalca za odbornika in
enega krčmarja za namestnika. Zastopani
so tako, kakor zahteva njihovo pičlo šte-
vilo in njihovo delovanje!

d Šmartno. Liberalci »Domoljuba«
sovražijo, pa ga le ubogajo. Zadnjič je
pisal »Domoljub«: Liberalni učitelj v šolo,
liberalni trgovec — v štacuno, liberalni
birt — v gostilno. In glej, — naš nadučitelj!

Je popustil občinski stolec, dasi je pridno
agitiral, »Johann Razboršek, Gemischt-
warenhandlung und Produktengeschäfte«,
sedi za pudelnom mesto v odboru, gostil-
ničar Robavs pa gleda v mesnici čuka, ki
ga je izpostavil 12. septembra. Pa še
drugi liberalci so se ustrašili mogočne za-
povedi »Domoljubove« in so prepustili
stolce boljšim možem. — Tako je prav
lepo ubogati, pa bo še kaj iz vas! Vam bo
že še o priliki »Domoljub« dal nasvete!

d Šmartno. Našo volitev je počastila
tudi dvojica iz Litije — saj od daleč —
namreč vpokojeni železničar Jenko in
bivši učitelj, po milosti gospe pa vele-
posestnik Slanc, ki je pokazal svojo zmōž-
nost kot vzgojitelj ljudstva; zato je pri-
nesel seboj znano škotovo knjižico. Do-
ber tek! —

d Šmartno. Dobro so jo zagodli neka-
teri kmetje trgovcu Slavincu, ki je šel po
kostonj v žerjavico za liberalce. Klicali
so mu: No, sedaj vemo, kam bomo šli v
prodajalno! K vam ne! —

d Jablanica. V tukajšno podružnico
so v omili tatje ter odnesli za kakih 7 K
drobiža in nekaj sveč. Za storilci ni nika-
kega sledu.

Šmartno. Štiri vagone umetnih gnojil
so nakupili tukajšnji kmetje potom »Hra-
nilnice in posojilnice«. Lep napredek v
gospodarstvu. — »Hranilnica in posojil-
nica« bo v kratkem v prometu dosegla
znesek pol milijona kron.

d Šmartno. Prav lepo smo obhajali
letos žegnanje sv. Martina. Presvetli kne-
zoškof so počastili našo faro ter na priž-
nici in v spovednici utrjevali ljudi, zlasti
fante v krščanskem prepričanju in živ-
ljenju. Pohvalili so zlasti »Orle«, ki so
skozji cel dan, ker je bilo obenem večno
češčenje, po dva in dva klečali pred sv.
Rešnjim Telesom. Je pa bilo res nekaj
lepega! Sprejeti so bili ta dan nekateri
fantje v Marijino družbo.

d Šmartno. Volitev občinskega stare-
šinstva je bila 18. t. m. Dosedanji župan
Leopold Hostnik je dobil za grde napade,
zlasti zadnji čas prelepo zadoščenje —
enoglasno je bil zopet izvoljen. Tako je
prav. Tistega, katerega liberalci sovra-
žijo, ljubi naše ljudstvo. Vsi svetovalci so
vrli naši može. Živel župan, svetovalci
in odborniki! Vse za vero in domovino!

d Na Čepljah, župnija Dole pri Litij,
je dne 7. oktobra umrl nenadoma previ-
den priljubljeni družinski oče Andrej Vid-
mar. Bil je doma z Brezja v šmartinski
fari, pa se je preselil v dolsko župnijo;
sedaj se je spomnil cerkvice svoje rojstne
vasi v oporoki. Kako je bil priljubljen, je
pokazal njegov lepi pogreb. Naj počiva v
miru!

Belokranjske novice.

**Kmečke hranilnice in posojilnice v
Belikrafini**, to je tiste, ki se niso rešile fa-
rovžev, kakor bi rekli liberalni bregešarji,
vse te posojilnice uspevajo ne le dobro,
ampak naravnost izvrstno. Razun ene sa-
me, ki je v Maceletovi fari, so imele leta
1908 vse okrog sto tisoč kron prometa, a
naša semiška pa nad pol milijona ali če
hočete natančno s številkami povedano,
591.737 K 98 h, beri: petsto eden in devet-

deset tisoč sedem sto sedem in trideset kron in 98 vin. Torci vidite, da libera ni lenuharji pišejo iz same zelene nevoščljivosti, ker kmetje duhovnikom še najbolj zaupajo. To je istina, ki je vsi »slovenski domi« z gradačkim »kočevskim domom« vred ne morejo tajiti. Ne moremo pomagati, če že tako na svetu!

Sijajni shodi. Kaj pa kaj »sijajni« shodi liberalne gospode v Belikrajini? Mi jim privoščimo to sijajnost! Poročilo o shodih je polno liberalnih »pomot«. V Črnomlju je baje predsedoval župan (?) dr. Malerič. Mi pa pravimo, da ta imenitni zdravnik, ki nihče več zanj ne mara, ni bil še nikdar župan v Črnomlju, ker niti sposoben ni za to. No pa to je »pomota«. Saj so se tudi »zmotili«, ko so pisali, da je župnikom v Črnomlju imenovan Viktor Kubinek, bivši kaplan v Novem mestu. Mi pa pravimo, da ta gospod ni Viktor ampak Rajmund in ni bil še nikdar kaplan v Novem mestu, niti ne bo. Oh ti ubogi liberalni možgani, za vas je vse dobro — sanje, resnica, laž, zmota itd. Na shodu v Gradacu je baje zabavljajl čez Šukijeta občinski odbornik iz Podzemlja Ivan Stipanč. Mi pa pravimo, da Ivan Stipanč še nikdar ni bil občinski odbornik v Podzemlju, ker je doma iz Gradaca in ima svojo hišo tik pred Macejetovo palačo. In nazadnje mi pravimo, da takih govornikov, kot je Judnič, Stipanč, Butala in drugih kočevskih pódrepnikov, se deželnemu glavarju Šukijetu ni treba bati. Vseeno lahko mirno spi. To je gradačke liberalne storije konec.

Pozor c. kr. okrajna glavarstva na Krajskem! Podzemeljski župan Klepec je zahteval na liberalnem shodu v Gradacu, da mu spišete gospodje okrajni glavarji knjigo, v kateri bo »pouk glede uprave cerkvenega premoženja, da se bo moglo ločiti, kaj je cerkvenega, kaj je občinskega premoženja«. Ste slišali gospodje cesarsko-kraljevi okrajni glavarji? Ker boste morda zaradi tega necesarsko in nekraljevega ukaza prišli v zadrego, vam svetujemo, da za enkrat pošljete tega modrega moža v lemanat, kjer se naj nauči cerkvenih postav, — občinske ima itak v malem prstu — ko bo vse dobro preštudirjal, pa ga pošljite za fajmoštra v Cerkvišče, glavno mesto njegove občine. Upamo, da bo zadovoljen s tem! Sicer bi bil pa ta mož dober tudi za inženirja! Pri moji kokoši, le poslušajte, če ni res:

St. 274.

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo
v Črnomlju.

Podpisano županstvo uradno naznani, da je farna cerkev zaprta radi slabega stanja pa je že sako nedelo sveta maša v Zemelju pri sveti Heleni kakor je županstvo obazilo dne 29. avgusta na strehi da curi po zidu tako da zdaj o velikem dežu se bode tudi strop razmočil in bi se lahko velika nevarnos pripotila seveda če curi po kakem zidovju, gre frajh doli.

Cerkev bi se mogla pokrit županstvo zaprosi slavniga c. kr. okrajnarstva da se takoj ukrene da se cerkev prvi versti pokrije da se naj pošlje orožniški postaji v Gradac da

oni še bolj na tanko pregleda'o županstvo ne pača nič v g. župnika ker pravi da sem last dober cerkveni gospodar svojem domoljubo a last sem le župan ki moram pazit da so vse slabe v dobrem stanu.

Županstvo občine Podzemelj,
29. avgusta 1909.

Klepec, župan.

Kdor zna, pa zna, kdor zna bolje, rodilo mu poljel Gut baj! Mister Klepec.

»Takorekoč«! »Pri nas v Belikrajini, kjer je najmanj vode na Kranjskem, pa še nismo dosegli takorekoč niti enega vodovoda«, piše se v »Slov. domu« št. 8. No, mi smo doslej mislili, da je najmanj vode na Krasu in Suhi Krajini, ne pa v Belikrajini. Tudi imamo že deset let dva velika vodovoda v Semiču in Črnomlju, upamo pa, da ga dobi v kratkem še Staritrj in Suhor in morda še kje drugod. Zanašamo se na naše izvršne poslance, ki so nam že mnogo dobrega in koristnega sklenili. Le pomislite na lovsko, občinsko, cestno postavo itd.

Mokronoške novice.

Tat je obiskal župno in gorsko cerkev, razbil nekaj nabiralnikov, pa trdil se je zastoj, ni dobil skoraj nič.

Novoga nadučitelja g. Pirnata smo dobili, izvrstno moč; že sedaj se na šoli pozna njegovo delovanje, upamo, da se pri nas udomači in svoje moči posveti naši dolini. Z veseljem kličemo: dobro došli!

Duhovne vaje imajo te dni žene in dekleta na Gori, kakor prejšnja leta; upamo, da nam izprosi Mati Božja obilo sadu.

Letina je bila nad vse dobra, posebno jesenska. Vina je v obilici, le kupcev ni.

Shod »Kmečke zveze« bo v nedeljo popoldne pri Sv. Križu poleg Mokronoga. Udeležite se ga v obilnem številu, da obsodite zasramovanje liberalcev na našega presv. knezoškofa.

Župno cerkev bodo začeli popravljati ako bo župnija podpirala gospoda župnika. Saj res vse kriči po popravi in čudno je, da je gorska cerkev lepša od farne.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz ribniške doline. Kakor smo že en parkrat brali, imajo naši sosedje iz zgornjega konca vedno kaj povedati. Danes pa slišite vi eno iz spodnjega konca. Vsak pravi kmet je z veselem bral od živinorejskih zadrug, ki jih imajo že skoro povsod. Ker se pa od ribniške nič ne bere, pa gotovo mislijo drugod, da jo mi nimamo. O že davno, bo že kakih osem let. Samo malo dremlje ali pa spi. Naš župan Merhar jo pa varje, da se ne zbudi. Jaz se še spomnim, da je takrat, ko je bila ustanovljena, eden ta najbolj kunštnih rekel, zdaj pa že ne bo nič z našo zadrugo, ker je ribniški tehant zraven, ta bo ves žegen požrl. Gospod dekan je seveda takoj odstopil, ko je to zvedel. Zato ji je pa sedaj gospod Nace toliko žegna dal, da je kar poginila. Pa tudi tistih 1500 K ni nikjer več, ki jih je dobila. Če jih je pa še kaj, naj bi pa vendar kaj kmetom pomagala, da bi živino zboljšali. Taka dobra stvar se ne sme kar tako pustiti. Mislim, če je naš

župan le polovico toliko kunšten kot se dela, se bo to kar naenkrat zgodilo.

d Iz Loškega potoka. Predavanje je po daljšem odmoru priredila preteklo nedeljo »Dekliška zveza«. Nadaljevali smo začeto snov iz zdravilstva. To pot smo si ogledali pljuča, njih sestav in posebej še njih delo — dihanje. Sproti pa vedno praktična navodila, kako naj uravnamo svoje življenje, da si ohranimo v zdravju enega najvažnejših organov našega telesa, kar so baš pljuča. Konečno pa še boleznina pljučih, zlasti jetika. Bistvo nje, v čem obstaja in kako se je obvarujemo, kako se obnašamo pri jetičnih bolnikih in kako ravnajmo s takimi bolniki. Pokazal se nam je tudi razkuževalni aparat, ki ga ima naša občina. O tem je govoril gosp. Škulj. Nato je pa gospodična J. Kovič predavala o čipkarstvu. Pokazala je tudi na orodju, kako se ta obrt izvršuje. To je kaj ugajalo našim dekletom, zato se v kratkem začne pri nas s čipkarsko šolo, da se ta obrt razširi in začne tudi v naši dolini, pravijo, da se s tem prisluži lahko marsikatera kronca. Gospodični predavateljici tem potom za nje trud iskrena zahvala. Čipkarsko šolo priredi dekliška zveza v »Društvenem domu«, da s tem svojim članicam koristi tudi na gospodarskem polju.

d Iz Višnjegorskega okraja. Najprvo popravim tiskarsko pomoto v zadnjem dopisu, katero je gotovo že vsak bravec sam popravil, namreč da posojilnica v Višnjigori ni naročila za 40.000 K, ampak 40.000 kilogramov umetnih gnojil. Tudi to je veliko za Višnjegorsko, Poliško in Žalško župnijo. — Naš cestni odbor je v svoji zadnji seji sklenil razširiti oziroma popraviti cesto iz Gorenje vasi do Zatičine in ono iz Starega trga do višnjegorskega kolodvora in naprej do državne ceste. Je pač zadnji čas. Upamo, da ne ostane samo pri sklepu. Tudi Markotov klanec na okrajni cesti v Litijo bodo preložili. Poliški občini so dovolili 200 kron podpore za popravo občinskega pota. Tudi občinska pota po šentvidski in višnjegorski župniji so potrebne popravil, a najbolj gotovo pot iz Leskovca v Višnjo goro. To vam je pot, kakoršnih je malo tudi na Turškem. Uboga živina! Prej ali s ej bo treba misliti, da se korenito popravi. Gotovo se kesa'o oni občinski možje, ki so privolili, da se je ta pot proglašila za gozdno pot. — V Podgabrju so imeli v četrtek učitelj, oziroma stalni odbor sestane. Pripravili so gostoljubno Jerovo hišo v veliko zadrego, ker napovedanih je bilo sedem, a jih je prišlo 37. A vendar so bili v splošno zadovoljnost postraženi. — Nova cerkev je dozidana, vrši se v njej že služba božja. Toda vsa prazna pričakuje dobrotnikov, ki bi pomogli jo dostojno okinčati. Župni urad v St. Vidu hvaležno sprejme vsak dar. — Na Krki nas zapusti naš g. kaplan, ustanovitelj Orla. Upamo, da ga bo tudi novi gospod negoval, da bo navdušeni gospod župnik tudi v n'em našel gorečega pomočnika. Pričakujemo tudi novega gospoda nadučitelja, a bojimo se, da ne bode tak kakor je bil gospod Pirnat. — Na Muļjavi poskušata svojo srečo Rojc iz St. Vida in neki Zupančič iz Višnje gore. Men-

da upata dobiti premog. Bojimo se pa, da se jima ne zgodi, kakor že mnogim pred leti, ki so več tisoč zakopali, a končno izgubili pogum. Mi jima želimo največjo srečo. — V nedeljo sta bila dva shoda v Št. Vidu in na Polici, da obsodita gonjo liberalcev zoper škofa. Nameravali smo jih napraviti tudi drugod, a mislimo da ni treba, ker smo povsod toliko pametni, da vemo zakaj se gre liberalcem. Največji klafači so povsod tudi liberalci. Na Polici je govoril poslanec Mandelj, v Št. Vidu ravnatelj Traven.



Notranjske novice.

Vipavske novice.

n Sv. misijon so imeli v Vipavi od 7. do 14. novembra. Vodili so ga čč. oo. iz Jezusove družbe: Kunstelj, Rakovec in Pristov. Ljudstvo se ga je večinoma pridno udeleževalo. Nad 1500 je bilo obhajancev. Posebno veličastna je bila sklepna pobožnost s procesijo, katere se je udeležilo do 3500 ljudi iz domače in sosednih župnij. Bog plačaj tudi čč. gg. misijonarjem in daj, da sv. misijon obrodi obilo sadu.

n Sestanek izobraževalnih društev vipavske dekanije se bo vršil v nedeljo, 28. t. m. v Vipavi. Iz Ljubljane prijeta govornika gg. Terseglav in Jeločnik. Člani in članice, udeležimo se tega važnega sestanka, da se naša organizacija poživlji in da v bodoče še bolj vneto delujemo za pravo izobrazbo našega ljudstva!

n Gorelo je v ponedeljek, 8. t. m. na Ustju pri Pipanu. Pogorel je hlev. Dve kravi sta se opekli. Ena je črez par ur poginila, drugo so morali drugi dan zaklati. Zgorelo je tudi okrog 100 stotov sena. Ker so hiše prav blizu skupaj, je bila velika nevarnost, da se ogenj razširi. Čast orlom, ki so prvi prihiteli na pomoč in pridno gasili. Prav dobro je služila kapnica pri župnišču. Ogenj so za silo pogasili. A velik strah je bil zopet v sredo dopoldne, ko se je še štirikrat vnelo. Okrog 2. ure popoldne so prišli gasilci iz Vipave, ki so do 7. ure zvečer pridno gasili. Kako je ogenj nastal, ni znano. Dokazano je le, da je pričelo goreti v hlevu. Najbrž bo nepredvidnost vzrok.

n Liberalni župan na Ustju je tožil ondotnega gospoda kurata, češ, da je njegovega otroka pretepel in poškodoval. Pretečeni mesec je bila dvakrat obravnava pred sodiščem v Vipavi. Župan ni nič opravil, ker se je dokazalo, da obtožnica ni resnična. To gotovo ni v čast liberalnemu županu, katerega posebno veselje je nasprotovati duhovnikom in jih preganjati.

n Zopet je za tri mesece »nevarno« obolel vipavski učitelj g. Mercina — dobil je namreč še tri mesece penziona. Ko poteče ta čas, bo najbrž že tako oslabil, da ne bo več za rabo in potem stopi v stalni pokoj.

n S Planine pri Vipavi. Naš učenil doktor Anton se je v »Slov. Domu« jako pohvalno izrazil o naših somišljenikih,

češ, da so največ plesali na njih veselici. Toda Tone ni pomislil, da naši niso prišli na veselico edino zaradi plesa, ampak iz radovednosti, kako se bode izvršil vspered. In bili so razočarani! Iz vsopreda ste izpustili kar polovico točk, med temi tudi igro »Eno uro doktor«. Sicer pa to ni čudno, ker vam je šlo le za javni ples, ki ste ga priredili brez dovoljenja županstva. Glavarstvo vam je sicer dovolilo ples, toda le za člane in vabljene goste. Vi pa ste vsacega pustili na ples, kdor je pokazal drobiž. Sicer ste z vsopredom na vabilih zbobnali nekaj liberalnih backov s Krasa, toda v istini se vam je plesna veselica temeljito ponesrečila in vam olajšala žepe. Vaši pristaši so se ogorčeno izražali na povratku s Planine: »Na Planino pa že več ne!« Ponosni ste na svojo izobrazbo. Mi vas ne zavidamo, ker vaše izobrazbe sledovi so podrti zidovja in polomljene poljske vrzeli. Zakaj pa, gospod doktor Tone, niste nič povedali o blamaži pri vipavskem sodišču zaradi veselčnih računov, ko vam je g. sodnik dajal lepe nauke. Nekako škodoželjno trobite v svet, da se je moral občinski tajnik zaradi občinskih volitev zagovarjati pred sodiščem. Zakaj pa ste pozabili povedati, kolika je bila kazen. To ste seveda zamolčali, ker vam ni ljubo, da bi prišla v javnost blamaža vašega »prezidenta«. Na druge čenče o občinskih volitvah vam zato ne odgovarjamo, ker bode itak deželna vlada dala odgovor, ki bode merodajen tako za vas, kakor za nas. Z ozirom na ugled, ki ga uživata pri svojih pristaših, v bodoče ne bomo več odgovarjali na vaše vodene dopise. — Bivši liberalc.

Idrijske novice.

n Proračunska seja idrijskega občinskega odbora nam je zopet pokazala, v kakšnih rokah da je mestno gospodarstvo. Ko je bil prejšnja leta primanjkljaj za primanjkljajem, in so se vedno sklicevali na velike stroške pri vzdrževanju realke, smo komaj čakali, da bo ta zavod podržavljen. Zgodilo se je. A kljub temu zastoj iščeš v proračunu za leto 1910. prebitka. Silno so štedili (!) naši mestni očetje, a vendar jim ni sreča mila. Še bivšemu občinskemu slugu Bajtu, ki je — kakor sami priznajo — 20 let zvest občinski služabnik, so odrekli milostno provizijo. Pa še sedaj izkazuje županstvo v proračunu 11.000 kron deficita.

n Dekanijsko predsedstvo izobraževalnih društev za idrijsko dekanijo je bilo po naročilu kršč. soc. zveze izvoljeno dne 19. novembra. Prav potreba je bilo tega. Predsednik novega odbora je naš vrh predsednik Slomškove podružnice gospod učitelj Josip Novak.

n Zopet prezgodnja smrt. Soproga c. kr. davčnega oficijala v Idriji je bila zbolela. Zdravnika nista mogla precej konstatirati bolezn. Slednjič sta izjavila, da se ji je vnela možganska mrena. Hitro je padla v nezavest, iz katere se ni nič več zbudila. Ranjka gospa je bila skromna žena, žrtvovala se je le za svojo družino in skrbela za dobro vzgojo svojih otrok. Izmed teh je zadnji šele štiri leta star. K

zadnjemu počitku je ranjko spremilo obilo someščanov in prijateljev in devet duhovnikov.

n Umrla je tudi gospa Marija Kogel, vdova po učitelju. Pred dvema letoma jo je bila zadela kap in od takrat ni bila popolnoma zdrava. Kako krščansko je vzgojila svoje otroke, se že iz tega vidi, da sta dva sinova duhovnika, dve hčeri pa so progi učiteljev Slomškarjev. Počivaj v miru blago srce!

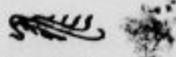
Iz raznih krajev Notranjske.

n Iz Postojne se nam javlja, da priredi »Slovensko katoliško izobraževalno društvo« v Postojni na nedeljo, dne 28. t. m. veselico, pri kateri se bode ponavljala igri »Vaški skopuh«, igrokaz v treh dejanjih, in »Zdaj gre sem, zdaj pa tje«, burka v enem dejanju, ter na novo se uprizori igra »Opeharjeni žid«, šaljivi prizor v enem dejanju. K obilni udeležbi uljudno vabimo vse naše prijatelje in prijateljice. — Društveni odbor.

n Z Blok. Političen shod smo imeli preteklo nedeljo. Bil je prav dobro obiskan. Prišel je dr. V. Pegan. V zanimivem govoru nam je pokazal delo naših poslancev za kmetski stan in zlobno počenjanje liberalnih pohujševalcev, ki si hočejo s pohujševanjem mladine pomagati naprej. Zborovalci so navdušeno pritrdjevali gosp. govorniku in nazadnje soglasno sprejeli resolucijo g. Drobniča, s katero izreka shod na Blokah svoje zaničevanje liberalni stranki in najgloblje spoštovanje in udanost presvitemu knezoškofu, katere mu se to pismeno sporoči. — Popoldne pa so naši fantje izobraževalnega društva predstavljali igro »Zamujeni vlak«. Tudi ta je izvrstno izpadla. Največ smeha je povročil seveda mojster Peter. Videlo se je, kako zadovoljno je bilo občinstvo. Tudi ta igra se bo najbrž ponovila. Videlo se je, da izobraževalno društvo vodi svoje člane do poštenega veselja. Da, v naših vrstah je veselje, smeh in izobrazba. To vidijo tudi naš nasprotniki, ki so se jeli pomalem oglašati. Bolj jih. Svojo jezico je izlil nekdo v »Slovenskem domu«. Revček se je menda nalezal sokolske podčepnice, v katero se v zadnjem času potapljajo taki ptiči!

Iz unškega in rakovskega kota. Precej časa je že, ko smo se oglasili v »Domoljubu«. Dopisi so bili nekaterim prehudi in ogorčeni so trdili, da tako pa vendar ni, kot je pisal »Domoljub«. Naj bo tako all tako, to pa je res, da so šele dopisi v »Domoljubu« razgibali Unčane in njihove sosedo. Rakovci n. pr. so takoj v avgustu zasnovali izobraževalno društvo in odsek »Orla«, pričeli z vajami za veselico in tako so pred štirinajstimi dnevi rakovska dekleta pokazala, kaj se da s pridnostjo in vztrajnostjo vkljub težkočam vendarle napraviti. In tako moramo danes z veseljem reči, da se bo na Rakeku še več dalo napraviti, kakor hitro se vsi dobromisleči poprimejo misli in dela, da je napredek in ugled Rakeka odvisen od dela in izobraževanja Rakovcev samih. Res je težavno v krajih, kjer ni dovolj pripomočkov pri rokah, a kaj ne napravi veselje do napredka? Tako ne bo dolgo, ko bodo Rakovci

ponosni na svoje društvo postavili še »društveni dom«. Užitek ni prijetno. Pa kaj bi ne paradiral tak dom tam blizu slavnega »vodnjaka«? Želimo jim le mnogo edinsti in neustrašenosti. Mož premožnih je dovolj, pridnih rok pa tudi ne manjka. V par letih »Dom« lahko že stoji. »Or.« za to gotovo poskrbe. Tako so se nekoč zarekli. — Pa tudi na Uncu moremo od časa, ko so se prikazali v »Domoljubu« tisti dopisi, ki so povzročili toliko razburjenosti in potrebnih in nepotrebnih besed, pokazati na dobre posledice. Pričeli smo misliti, da bi tudi pri nas zasnovali katoliško izobraževalno društvo. Za nas Unčane, Slivljane in Ivanjce je to seveda nekaj novega. Toda odkar nam je g. dr. Rožič iz Ljubljane pred nekaj meseci razložil pomen in potrebo takega društva, smo pa si mislili, da res ne bi bilo napačno, ko bi pričeli misliti na društvo. Sestavili smo pripravljalni odbor, da uredi vse potrebno. Zanimanja je še precej in nekateri komaj čakajo ustanovitve. Seveda nekaterim katoliško izobraževalno društvo ni ravno všeč, ker bi ga rajši kako drugače krstili, pa upamo, da tudi ti ne bodo taki nasprotniki, da ne bi pripoznali dobrega namena, ki ga ima tako katoliško izobraževalno društvo. Znano je, da smo Unčanje hude krvi in radi zamerimo, tako hudi pa je nismo, da bi se ne dali pridobiti za dobro stvar, ki lahko vsem, vsaj mladini, veliko koristi. In kako škoda je ravno dečkov, ki se po dokončani šoli drugega ne nauče, kot stvari, ki jim le škodijo. Težko bo pri nas gotovo šlo, a upamo, da mi pokažemo, kaj so Unčanje, Slivljanje in Ivanjci, če le hočemo. Čim težje bo v začetku, tem boljše bo čez par let. To trdno upamo, ker prav zadnji pa Unčanje in sosedje nikakor nečemo biti. Kakor je slišati, bo ustanovni shod našega društva o Božiču. Pravila še niso potrjena, zato pa moramo malo potrpeti. Do znost vseh pa, ki jim je, da rešimo čast unške župnije, mora biti, da pridobe čim več udov za naše novo društvo. Vse pa, ki bi radi kaj darovali za novo društvo, prosimo, da pripravijo svoje desetice in solde in jih na dan ustanovitve izročijo društvenemu blagajniku. Kdor hoče takoj kaj podariti, naj blagovolji to izročiti gospodu župniku na Uncu. Tudi smo dobili obljube, da dobimo precej knjig za društveno knjižnico. Naj le ostanejo vsi zvesti in pridobe še katerega dobrotnika. Mi hočemo naprej in zato moramo! Vsem pa, ki nam bodo pomagali, kličemo že zdaj: Bog vam vrni! Ker še mnogim ni prav jasno, kaj hoče novo društvo, bomo prihodnjič še nekatere stvari pojasnili. — Unški »tajčer«.



Goriška.

Protih liberalcem!

Stranke, ki so sebi in svojemu programu dosledne, bodo imele bodočnost. To je bil smisel našega zadnjega članka. In to je res! Na celi črti bijemo najhujši boj proti verskemu in gospodarskemu liberalizmu. Ta je povsodi enako škodljiv ljudstvu. Zato moramo vpliv liberalcev odbijati povsodi in v vseh zastopih; kajti

le tam, kjer je strta liberalna moč, je mogoče uspešno delo za ljudski blagor. Pred važnimi odločitvami stojimo! Gre se za to, kdo bo prihodnjih šest let gospodaril na Goriškem; gre se pred vsem za to, ali bo deželni glavar liberalce ali katoličan. Deželni glavar pomeni silno važno mesto, od katerega je zelo mnogo odvisen napredek dežele in blagor ljudstva. Zato nam ni in ne bo vseeno, ali bo deželni glavar liberalce ali katoličan. Zakaj smo se borili pri zadnjih volitvah? Ali se nismo borili proti liberalnim ljudskim škodljivcem, da bi se naša dežela enkrat oddahnila liberalne mōre, da bi krščanski poslanci po krščanskih načelih delali za ljudski blagor. Zato volivcem pač ne bo vseeno, kdo pride na mesto deželnega glavarja. Naš cesar imenuje sicer deželnega glavarja in njegovega namestnika sam in ju torej poslanci ne volijo izmed sebe. Toda naš vladar se vedno ozira pri takem imenovanju na to, kdo ima za seboj večino deželnega zbora. Ker pa katoliški poslanci obeh narodnosti tvorijo skupaj večino deželnega zbora, je jasno, da ima deželni glavar biti katoliški mož. In ta bo moral biti, če se naši poslanci združijo z laškimi krščanskimi poslanci. Vemo pa dobro, da zastopniki furlanskih katoliških kmetov in delavcev so voljni združiti se s poslanci Slovenske Ljudske Stranke. Torej bo v prvi vrsti od naših voditeljev odvisno, ali bo deželni glavar goriške dežele še nadalje ostal liberalce Pajer, ali pride na njegovo mesto mož ljudstva.

Za tisto zakulisno politiko, ki se vrši sedaj, se ne menimo, ker to ni naša stvar. Vemo le, da se je nekdo izrazil, da v deželnem zboru se ne gre za verske reči, ampak le za gospodarske. Na to pa smo dolžni odgovoriti! V deželnem zboru se tudi gre za koristi vere! Deželni zbor ima veliko posredno in neposredno oblast nad našo šolo. Kako se bodo otroci v šoli poučevali in vzgajali, to je mnogo odvisno ravno od deželnega zbora. Ali se spominjate, dragi bravci, nešteti slučajev, ko so nekateri liberalni učitelji v šolah otroke pohujševali, odstranjali križe, prepovedovali pozdrav »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« in tako dalje. Tam, kjer sede v deželnem zboru po večini katoliški možje, se take reči ne dogajajo. V deželah s katoliško večino takega učitelja - pohujševalca mladine postavijo pod kap, pri nas se pa ravno takim najboljše godi. Na vse škodljivo delovanje nekega liberalnega učitelja so oblasti molčale in kimalo našim pritožbam, dokler se državnim pravdnik nad dotičnega liberalca ni dvignil. Kake ovire stavlja liberalno učiteljstvo duhovniku-katehetu!? Glavni kričač in hujskač proti duhovniku in cerkvi v vsakem kraju je liberalni učitelj, ki je odvisen v prvi vrsti in največ od deželnega zbora, oziroma deželnega odbora in deželnega šolskega sveta. In potem si še upa v očigled vsem tem dejstvom kdo trditi, da v deželnem zboru se ne gre za verska vprašanja. Da, ravno v deželnem zboru se gre za silno važna verska vprašanja in zato je nujno potrebno, da se katoliške stranke združijo, da branijo katoliška načela proti liberalcem!

Pa tudi, če bi bilo res, da se v deželnem zboru gre le za gospodarske reči, je nujno potrebno, da se katoliške stranke združijo proti liberalcem. Saj naš kmet tako bridko občuti gospodarske »dobrete« liberalizma! Oduševanje, izkoriščanje, boj proti združništvu in kmetovemu združevanju, vse to in še tisoč drugih reči je, ki nam glasno kličejo: liberalizem je kmetov sovražnik! Liberalizem je sovražnik delavca! Liberalizem pomeni kapitalizem, ki izkorišča in izmzgava ubogo naše delavstvo. Ker smo pa mi ljudska stranka, stranka, ki na katoliških načelih hoče dvigniti ljudstvo, moramo gledati, da tudi v gospodarskem oziru uničimo vpliv liberalizma in liberalcev. Nikari si ne domišljajmo, da so laški liberalci za las boljši od slovenskih. Taka misel je nesmisel! Naše geslo bodi: Katoličani, skupaj proti gospodarskemu liberalizmu!

Avstrijci smo! Ne godi se nam sicer posebno dobro, vendar nimamo nobene želje priti pod Italijo. Nasprotno! Mi smo dobri Avstrijci, ki bi bili še boljše, če bi imeli boljše vlado. Laški liberalci pa so ljudje, ki bi rajši danes ko jutri zlezli poč laški klobuk. Poznamo voditelja laških liberalcev, ki je pred par leti v Vidmu na Laškem storil hud zločin proti naši državi. Poznamo druge, ki vzgajajo mladino v odločno protiavstrijskem duhu. V njihovih društvih se goji iredenta in besno sovražstvo proti Slovincem. Ze večkrat je morala policija nastopati proti tem ljudem! Noben ne more Slovencev tako sovražiti, kot ti ljudje, kot laški liberalci.

Naše geslo bodi: Protih liberalcem, najsi bodo že slovenski ali laški! Naša načela to zahtevajo od nas! Mi smo govorili!

Vzg'ed našim mladeničem! Dne 20. t. m. so imeli vrli naši »Orli« v Št. Ferjanu svoj občni zbor, na katerem so si izvolili nov odbor. Pri tej priliki jim je govoril č. g. kurat Jarc in zastopnik »Orla« iz Gorice. Govorilo se je mnogo lepega in zanimivega; a najbolj važno je to, kar so vrli šentferjanski fantje ta dan lepega sklenili. Sklenili so, da na Marijin praznik dne 8. decembra vsi skupaj v kroju pristopijo k mizi Gospodovi. To je lep vzgled drugim našim fantom. Dokler bo naša mladeniška organizacija korakala po tem potu, ni nas treba biti strah pred pohujševalci mladine. — Za načelnika »Orlom« je zopet izvoljen vrli brat Kar. Terčič, za predsednika pa brat Baht. Na zdar, vrli »Orli«!

Pošta v Opatjemestu. Po posredovanju poslanca Fona je tudi Opatjeselo dobilo svojo pošto. S pošte pa pride v vas tudi novo spačeno ime kraja: »Opatchiassela«. Ampak brez zamere! Kdor je pogruntal to ime, je naredil veliko oslarijo. Pošteno slovensko ime kraja je in mora ostati »Opatjeselo«.

Voda iz Hublja v Gorici. Goriški mestni svet je sklenil, da se napelje v Gorico voda iz Hublja, ki daje vsako sekundo 85 litrov in vsakih 24 ur 7344 kubičnih metrov. S tem se tudi vipavske občine bližajo rešitvi svojega vodovodnega vprašanja.

Društveno. Društva goriške S. K. S. Z. so dobila pratečni teden iz Gorice okolišnico o raznih važnih zadevah. Društva vlijudno prosimo, da bi na omenjeno okolišnico čimprej v vseh točkah odgovorila.

Dobivanje zob.

Ne vznemirjajte se vsled dobivanja zob Vaših otrok, ampak dajte malim **Scott-ovo emulzijo** in ne bodele imeli nobenih noči več brez spanja. Presenečeni bodele, kako lahko in brez bolečin bodejo prodrli potem zobje. 2614

Scott-ova emulzija



obsega v lahko prebavni obliki vse potrebne snovi, za pridobitev belih, ravnih in močnih zobčkov. Cistost in močan učinek

Scott-ove emulzije

sta neprekosna. „SCOTT“ prebavi lahko celo najslabši organizem.

Scott-ova emulzija

je in ostane vzor-emulzija.

Cena izvorni steklenici 2 K 50 vinarjev.

Dobi se v vseh lekarnah.

Prislan le s to znamko — ribičem — kot garancijskim znakom Scott-ovega ravnanja!

Ne prezrite sledečih vrstic.

Vaš poklic

vas sili, da preveč sedite. Vi trpite na nerednem odvajanju.

Prezraščeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujačo in prebavljajočo pospešujočo in lahko odvajajočo domačo zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmernosti, slabe diete, prehlajenja in zopnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je dr. Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varst. znamko



GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRAGNER-ja,

c. in kr. dvor. dobavitelja,

„Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203, vogal Nerudove ulice.

Pe pošti se razpošilja vsak dan. 22
Cela stekl. 2 K, pol stekl. 1 K. Proti naprej vpoštilj. K 150 se pošlje mala steklenica, za K 250 velika steklenica, za K 470 2 veliki steklenici za K 8 — 4 velike steklenice, za K 22 — 14 vel. steklenic poštilne prosto na vse postaje avstro-ogr. monarhije.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogr.

Pomanjkljiva prebava je vzrok skoro vsem boleznim. Za stalno uravnavo prebave izbornu služi odlični dr. Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragner-ja, c. in kr. dvornega dobavitelja v Pragi. Dobiva se tudi v tukajšnjih lekarnah. — Glej več v oglasu.



Vsi potrebujemo od časa do časa krepilnih sredstev, kajti delo slabi telo. Izvrstno krepilno sredstvo je »Scottova emulzija«, napravljena iz ribjega olja, ki pa ima vendar prijeten okus in jo zamore tudi slaboten želodec prebaviti. Scottova emulzija se dobi v vseh lekarnah.

Serravallo^{vo} železnato Kina-Vino

Higijenična rastava na Dunaju 1908: Državno odlikovanje in častni diplom k slati kolajni.



Povzroča voljo do jedi, okrepeča živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 6000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj

— TRST-Barkovlje. —

Velika kneginja Elizabeta ustanovila samostan. Udova po umorjenem velikem knezu Sergiju in sestra carice Aleksandre, velika kneginja Elizabeta je osnovala nov samostan: »red belih opatinj«. Kneginja je že od nekdaj bila velika dobrotnica samostanov in lani je sama hotela postati redovnica, kar so pa sorodniki prepričali. Sedaj je sama ustanovila nov red, ki ima namen pomagati revežem in bolnikom.

Prodaja se:

pri priporočljivi slovenski tvrdki Lenasi & Gerkman v Ljubljani, Stritarjeva (Spitalska ulica št. 4.) novo najboljšo sukno, najlepše blago. Vedno novosti za obleke in bluze. Strogo solidna postrežba in nizke cene. Opreme za neveste. 2469 1

Kupujte!

le pri tvrdki, katero Vam priporočamo, slovensko podjetje Lenasi & Gerkman v Ljubljani, Stritarjeva (Spitalska ulica št. 4.) Novo najboljšo sukno, najlepše blago. Vedno novosti najlepše obleke in bluze. Strogo solidna postrežba in nizke cene. 2469 1

Revmatizem, protin, neuralgija in ozeblina

povzročijo mnogokrat nestrpne bolečine. Za njihovo hitro pomiritev in ozdravljenje, za splahnitev oteklin in zopetno pridobitev prebignosti členkov in odstranitev utripnaja učinkuje presenetljivo, zanesljivo

CONTRHEUMAN

Besedni znak za (menthol-saliciliziran kostanjev izvleček).

za vribavanje, masažo ali obkladke, 1 pušica 1 krono.

Pri naprej vpošiljavti K 150 se pošlje 1 pušica franko

: : : : : 5 : : : : 10

Izdelaovalnica in glavna zaloga v lekarni B. FRAGNER-ja

c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III., št. 203.

Pozor na ime izdelka in izdelovalca!

ZALOGA V LEKARNAH. 2961

NAJBOLJŠI ČEŠKI IZVOR!

Geneno posteljno perje!



1 kg sivega skubljenega, do-brega perja 2 K; 1 kg boljlega K 240, polbelega K 250, belega 4 K, belega skubljenega K 5 10, 1 kg izredno finega, snežnobelega, skubljenega K 6 40 in 8 K; 1 kg sivega puha 6 K in 7 K; 1 kg belega puha 10 K; najfinjši prsti puh 1005 50-1

12 K. — Pri odjemu 5 kg se pošlje franko.

Dovršene postelje zelo napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega, rdečega, modrega belega ali rumenega nanking-blaga, 1 pernica, 100 cm dolga, 116 cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga in 50 cm široka napolnjena z jako lepim, mehkim perjem 10 K, z izredno finim polpuhom 20 K, z najfinjšim sivim puhom 24 K; posamezne pernice 10, 15, 14 in 16 K; blazine 8, 8 50 in 4. — Za neprim. denar nazaj Zamenjava dopustna. Po povz. od 12 K višje franko.

S. BENISCH v Dešenici št. 71, Čechy.

Ceniki zastoj in franko.

pljučnih boleznih

kašlju, katarih, oslovskem kašlju, influenci

predpisujejo zdravniki in profesorji priljubljeni Sirolin „Roche“. — SIROLIN lajša nagon h kašlju in vpliva na dober način pri nastopu težav prehlajenja. — Radi izbornega okusa tudi otroci SIROLIN radi uživajo.

Dobi se na zdravniški predpis v lekarnah po K 4.— steklenica.

Zahteva naj se izrečno SIROLIN „ROCHE“ in odvrne ponarejanja in tako imenovani nadomestek.

Sirolin brošura H II., zastoj in franko od F. Hoffmann-La Roche & Co. Dunaj III/1., Neulinggasse 11.





Milijoni dam in gospodov rabijo „Feolin“

Vprašajte svojega zdravnika, ni li „Feolin“ najboljši kosmetično sredstvo za kožo, lasje in zobe! Še tako malo čist obrz z in se grše roke postanejo takoj a istokritične line in lične z uporabo „Feolina“. „Feolin“ je iz 42 najplemenitejših in svežih znanstveno angleško milo, naravi le: o, 1/2 o polt in netne bele roke. „Feolin“ je obenem najboljši oale n: milo za vsakdanjo uporabo. Kdor rabi le dnakomerno „Feolin“, ostane mlad in lep. Zavezemo se povrniti denar, če bi kdo ne bil popolnoma zadovoljen s „Feolinom“. Cena kosu K 1, 3 kosl K 2.50. 6 kosov K 4. 12 kosov K 7. Pošilja M. FEITH nesl. Dunaj, VI. Mariahilferstr. 45/1; dobiva se tudi v mnogih drogerijah, parfumerijah in lekarnah monarhije, ter tudi pri A. F. ncu dr gerija, Richard Susanku, lekarna pri „Zlatem jeknu“. 28.0-1

2 vajenca za sedlarski obrt sprejme takoj Fran Wisjan Ljubljana, sedlar, Kotovč. ul. 25. 3130 2-1

Zahtevajte zastonj

In franko moj veliki ilustrirani cenik z nad 2000 podobami ur, zlatnine, srebrnine itd. Prva tovarna ur v Brūxu št. 961. (Češko)

JAN KONRAD c. in kr. dvorni založnik. Prava tvisarska nik ank-rem ura, sistem Roskopf K 5-; B komadi K 14-; Registr. Adler-Roskopf nik ank-rem ura 7 K. Prava srebrna rem ura K 8-40. Nikak riziko! Zamenja dovoljena ali denar nazaj.

Visjega stabnega zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito

olje za siuh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluho, tečenjo iz ušes, šumenje po ušasih in naglušnost tudi ako je že za 3220 starano. Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni pri „Črnem orlu“ na Novem trgu, Celovec.

Denar pripravil tisk, ki o potrebi vporabnih reči in daril vseh vrst zabava moj glavni cenik s 3000 slikami, katerega **== dobi ==** vsak zastonj in poštnine prosto in v katerem najde **== vsak ==** kaj primernege. — C. in kr. dvorni založnik **JAN KONRAD**, Brūx št. 998 (Češko)

3000 slik vporabnih reči in daril vseh vrst ima moj na nove št glavni cenik, katerega pošljem na zahtevanje vsakomur **== zastonj ==** in poštnine prosto. C. in kr. dvorni založnik **JAN KONRAD**, Brūx št. 994 (Češko)

VEČ KOT 3000 SLIK vporabnih predmetov in daril vseh vrst ima moj najnovejši glavni cenik, katerega pošljem takoj vsakomur **ZASTONJ** in poštnine prosto. C. in kr. dvorni založnik **JAN KONRAD** Brūx št. 993. (Češko).

POGLEJTE o potrebi vporabnih predmetov in daril vseh vrst v moj bogato ilustrovan glavni cenik s 3000 slikami, kateri se Vam pošlje na zahtevanje takoj zastonj in franko. C. in kr. dvorni založnik **JAN KONRAD** v Brūxu št. 986. (Češko).

AKO ISCETE dobro zanesljivo tvrdko za vporabne reči in darila vseh vrst, potem zahtevajte takoj z dopisnico moj bogato ilustrovan glavni cenik s 3000 slikami od c. in kr. dvornega založnika **JAN KONRADA** v Brūxu št. 985. (Češko).

DENAR PRIHRANI tisk, ki o potrebi vporabnih reči in daril vseh vrst zahteva moj glavni cenik s 3000 slikami, kateri se pošlje **VSAKOMUR** zastonj in franko. C. in kr. dvorni založnik **JAN KONRAD** Brūx št. 997. (Češko).

Izmed **posestev** se proda eno, dveh in sicer ono v **Mošnjah**. Več se izve pri lastniku **Matiji Megliču**, Spod. Otok 6, pošta Radovljica.

Gosp. Kos, le brž domov!! Mala Anica je močno prehlajena in milostna gospa so v veliki skrbi. -- No, le idite, pridem takoj za Vami. Pa počakajte — vzemite vseeno v lekarni ali drogeriji dve skatljici sodenskih mineralnih pastil, pa samo Fagevih pristnih, čutje? Če je samo prehlajena, pa ga s pastiljami do jutri odpravimo, če je pa kaj več, bodo pa sodenice tudi dobro storile, dokler ne pride zdravnik. — Skatljica stane K 1.25. Glavno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj IV./T., Grosse Neugasse 17. 3431

Sitarska in žimarska zadruga v Stražišču p. Kranju priporoča slavnemu občinstvu svojo zalogo **žime za žimnice** Dobi se žima najboljša, kakor tudi srednje vrste. Ceniki in vzorci na razpolago. 3239

Večja tovarna likerjev in špirita išče za Kranjsko 3099 3—1 **veščega zastopnika.** Ponudbe pod: „W. J. 1318“ na Rudolfia Mosse, Dunaj I.

Krojaškega učenca (enega ali dva) poštenih starišev za krojaško obrt, sprejme takoj pod ugodnimi pogoji **Francišek Jeriha**, krojaški mojster v Šmarinem pri Litiji. Ravnotu se sprejme v trajno delo **krojaški pomočnik** dokler bo mesto prazno. 3247 **Jakob Hribar, posestnik v Dolenju, pošta Zidan most, prodaja svoje ki obsega 3 orale njiv, 2 orala travnikov, 2 orala pašnikov, 14 oralov gozdov. Na posestvu je veliko sadnega drevja, ima lepo solčno lego in je tri četrt ure od Zidanega mosta; pri hiši je izvrstna voda. Cena z vsem orodjem in pohištvo 10.000 K.**

Važno za imetnike žag in druge Naznanjam, da izdelujem po naročilu razne vrste klesč za vdevanje 2—3 klini, dalje okove za vojence, ročice (kurbelne, vint) k žagam, vsakovrstne vijake za razne stiskalnice itd. Kovači, ako se Vam zlomi ali obrabi vijak pri prijemcu (srbvštoku) slučajno pa sami nimate priprave, da bi si vrezali novega, obrnite se zanesljivo do **Ant. Tomšiča, kovača na Verdu pri Vrhniki.**

Konkurenčna budilnica K 2-90 št. 3946 po amer. sistema, dočva v vsaki legi, zanesljivo kažoča, za službo rabna, dobre kake osti, s triletnim pisanim jamstvom za dober in prav tek K 2-90, 3 komadi K 8-; št. 3946, z v temi svetlikajoče se kaze č. o ploč K 3-30, 3 kom. K 9-; Nikak riziko! Zamenjava dopustna ali denar nazaj. Razpošilja po poštnem povzetju ali prepisovalni denarja prva tvornica ur **JAN KONRAD** c. in kr. dvorni založnik v Brūxu št. 971. (Češko). Glavni cenik s 3000 slikami zastonj in franko.

H. SUTTNER Ljubljana, Mestni trg razpošilja: **ure, zlatnino in srebrnino** na vse kraje sveta, obrnite se zanesljivo na domačo slov. tvrdko! **Veliki novi cenik zastonj.** Novost: **Ploščnata, tenka, prava nikelasta Anker-Ros-**

kopf ura na 6 kamnov, pokrovi ostanejo vedno beli, prav natančno 36 ur idoča. **:: K 4.50. ::** Srebrne ure od 6 K naprej. Večletno jamstvo — Ako blago ne ugaja, se denar vrne nazaj. **Sokolnske verižice s slov. tračnovi** nikelnasta K 1.20, srebrna „ 5-“ 2173 21-1

Puške! Lancaster . od K 28- Flobertpuške . . . 8-50 PiStole . . . 2- Samokral . . . 5- Poprave cen. ilustrirani cenik franko. 870 **F. Dušek, Opočno 123, Češko.**

Maslo, 10 f. zavoj K 8-90, 1 f. med 10 f. K 6-30 z. posk. 1 zavoj 1/2 maslo 1/2 zavoj K 7-90 Spitzer Tiaste L 100, Avstrijsko 3183 2-1

Zastonj In poštnine prosto dobi vsak moj glavni cenik s čez 2000 slikami o porabnih stvarih in darilnih predmetih vseh vrst, ki ga na zahtevanje pošljem takoj. C. in kr. dvorni založnik **JAN KONRAD**, Brūx št. 991. (Češko)

Učenec se sprejme v trgovino z mešanim blagom. **Anton Skuk, trgovec, Vipava.** 3213 1—1

Nedosežno ceno, nedosežno dobro in solidno! Izredno ugodna nakupna prilika za kupačevce, razpošilja tudi privatnik, specielna priprava za božični nakup. **Kupon A 30 do 35 metrov K 11.80** sortirano in sicer flanelo za srajce, barhent, Pepita, delain, krizet za spodnja krila, modrotisk za kuh. predpasnike in domačo obleko, oksford za srajce, kanefas **Kupon B 30 do 35 metrov K 14.50** sortirano in sicer 110 cm široko blago za obleko (najmanj 5 m) 80 cm ceifirja, šlesko platno velurna flanela, oksford za turiste, kanefas, delain in barhent za obleke. **Kupon C 30 do 35 metrov K 16.50** sortirano in sicer velurna flanela, barhent, kašmir, franc. atlasov barhent in najnovejši ceifir s svilnatimi efekti. **Kupon D 25 metrov K 16.50** 110 cm široko blago za oblike „Pepita“ za 5 popolnih oblek. **Kupon E 25 metrov K 16.—** 120 cm širok damastni kanefas, cvetlični vzorci in ornamentni in 120 cm širok kanefas znamka „Gut burgerich.“ **Kupon F 30 do 35 metrov K 15.—** najfinije bejeno, izredno vojno platno „Edelweiss“, obl. varovano, tudi ob najmočnejšem pranju s klorom nepokončljiv. **Kupon G 6 rjuh brez siva K 10.80** 200 cm dolgih, 151 cm širokih iz najmočnejšega, izredno stanovitnega usnjatega platna **Kupon H 6 rjuh brez siva K 15.—** 235 cm dolgi, 150 cm široki, zajamčeno najzanimnejša platnina, moje predobro znana znamka „Jekleno platno“. **Kupon J tucat dvojnodamastnih brisač K 8.50** 80/110 cm dolgih, prekrasen secesijski vzorec, popolnoma bela, gostovita čistoplinena kakovost 6V110 **K 12.50** **Kupon K garnitura brokatnega damasta, belega K 16.20** to je 18 m, 120 cm širokosti, za dve komplet. i preobleki, najmodernejši vzorec. **Kupon L garnitura francoskega fularnega damasta K 26.40** najfinije svilnata kakovost, 9 m 90 cm šir., za blazinice, 8 m 40 cm, 135 cm širokosti, za gornje postelje tza 2 kompletni posteljni preobleki. **Kupon M 15 m 180 cm šir. sifona (Kappen-Chiffon) znamka S K 21.—** Vse izborna brezhibna kakovost, za popolnodel o izvršitev jamci moj dolgoletni sloves. Pošilja se po 3/49 povzetju. **Za neugajajoče se znesek takoj vrne.** Vzorce vseh mojih izdelkov po tvorniskih cenah pošljem na željo vsakomur poštnine prosto. **Tkalnica za platno R. HORNER, Hachod.**

Ponudimo vsako poljubno množino:

zarezane strešnike prve vrste

zidake, lončene peči, portland-cement najboljše vrste, šamotne plošče za tlakovanje cerkva, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA.

Na zahtevo pošljemo radevolje vzorce in prospekte takoj brezplačno.

490 1

ZA VEČNOST!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarne srebrnine prisiljene, oddati svojo zalogo zopet proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti to nalogo. Pošiljam torej vsakomur sodeče predmete le proti temu, da se mi povrne K 13-80 in sicer:

- 6 kom. najfiniših namiznih nožev s pristno angleško kromo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavinskih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrno zajemalico za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebr. zajemalico za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorja fašic za podklado;
- 1 kom. elegantnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfiniša sipalnica za sladkor.



42 komadov skupaj samo K 13-80. Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo K 80-ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni K 13-80. Američansko pat. srebro je znano, je skorajskoli bela kovina, ki odprti bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da le-te smeri ne temelji na nikakršni siepariji, zavezanem se s tem javno, vsakemu, kteremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in na nikdar ne zasmadno ugodno priliko, da si omisli to krásno garnituro, ki je posebno prikladno kot prekrasno

božično in novoletno darilo.

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v **A. Hirschberg-a** eksportni hiši amer. pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Bernbrunnstrasse 19 B. Telefon 1457

Poslija se v provinco proti povzetju, ali če se znesek naprej vplača. — Čistilni prašek za njo 25 vin. — Pristno le z zraven nastajajo varstveno znamko (prava kovina) — izvleček iz pohval. pism. Bil sem s pošiljativno krásno garnituro jako zadovoljen. Ljubljana, Otton Bartsch, c. kr. stoltnik v 27. pošiljki. — S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru. — Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prošim, da mi pošljete še eno. Sent Pavel pri Preboldu. Dr. Kamilo Böhm, okrajni in tovarniški zdravnik. — S posiljenimi namiznimi orodjem sem zelo zadovoljen. Mihael Kovarčič, ravnatelj pomožn. uradov dešt. pri vladi v Sarajevu. Sarajevo, 22. oktobra 1904. 2829 5-3



V Ameriko in Kanado

slozna, cena in varna

vožnja s **Cunard Line**

Bližnji odhod iz domače luke

Trsta: Ultonia, 30. novembra, Carpathia, 21. decembra 1909. Pannonia 11. jan. 1910.

Iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta) 27. nov. 18. dec. 1909. 8. jan., 26. februar., 19. marca 1910. Mauretania 20. novembra, 11. decembra, 1909, 29. januarja, 19. februarja, 12. marca 1910.

Potesnila in vožne karte pri **Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.**

Nervozni, bolni na želodcu, srca ali prsih, ali oni, ki trpe na pomikanja spanja, omotici, tresenju, epilepsiji, na pijav vsak dan mesto kave

Rosen-ov krepčilni in rečilni čaj teon. varston K 10, 6 kartonov K 5.—, Najmanjše naroč. 2 kart. Glavne zaloga: Lekarna Filip Kesse v Sittzendorfu 8122 pri Passau, B.-kestr. 1900 1

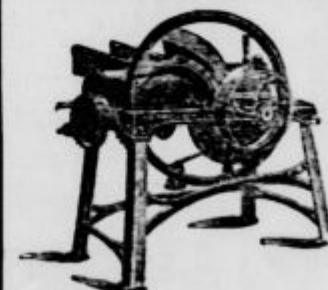
PREPRIČAJTE SE

o zmožnosti moje trdnice v zadrževanje v potrebi vporabnih predmetov in dani vseh vrst, moji glavni cenik s 3000 slikami zastoj in franko z dopunco.

C. in Yr. dv rni založnik

JAN KONRAD
B Dž št. 984. (Celiko).

Stroje za pripravljane krme, slamoreznice, reporezaice, mlince za debelo moko (otrobe), priprave za parenje krme, štedilna kotlišča, sesalke za gnojnico



Izdeluje in razpošilja po najnovejšem in priznanem načinu trdnica

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne za gospodarske stroje, železolarne in fužine na paro

Dunaj II., Taborstr. 71.

2816 Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Sprejemajo se zastopniki in razprodajalci.

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

Herbabny-jev podfosformato-kisli

Apneno-železni sirup

Ta je že 40 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen pesni sirup. Odstranjuje sluz, pomiljuje kašelj in vrbuja sluz. Pospejuje prebavo in reditev in je iskorisno sredstvo za tvoritev krvi in kosti.

Cena steklenici K 2-20, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmannova lekarna „zur Barmherzigkeit“ (Herbabny-jev naslednik).**

V zalogi je že pri 99. lekarnarjih v Ljubljani, Beogradu, Celju, Celovcu, Grazu, Inzbruku, Novem mestu, Suki, Savodnja, Št. Vidi, Trbiču, Trstu, Veikavcu in Valtbertu.



Priloga namo z ravno zdravno

Prid postavljen na sveti

Varstveno zavarovan.

PURJODAL.

Jod sarsaparilla izdelek čist kri, pospejuje prebavo, izja krta, kakor tudi nervozne bolezni. Povsod tam, koder se jod ali sarsaparilla izdelek pridobuje, se uporablja s najboljšim uspehom.

Cena steklenici K 2-20, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

DUNAJ VII.,

Kaiserstrasse 73-75.

izdeluje in razpošilja po najnovejšem in priznanem načinu trdnica